

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU
PRZEMYSKIEGO ZA ROK 2025

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	7
2. PROWADZENIE DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z ZAPOBIEGANIEM I ZWALCZANIEM CHOROÓB ZAKAŹNYCH.....	8
2.1. STAN SANITARNY PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ	9
2.2. DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA REALIZOWANA PRZEZ PODMIOTY LECZNICZE UDZIELAJĄCE CAŁODOBOWYCH I STACJONARNYCH ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH	10
2.3. DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA REALIZOWANA PRZEZ PODMIOTY LECZNICZE UDZIELAJĄCE AMBULATORYJNYCH ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH.....	13
2.4. DZIAŁANIA W OBSZARZE SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH	16
2.4.1. STAN UODPORNIEŃ DZIECI POWIATU PRZEMYSKIEGO	16
2.4.2. NIEPOŻĄDANE ODCZYNY POSZCZEPIENNE.....	18
2.4.3. TRANSPORT PREPARATÓW SZCZEPIONKOWYCH, DYSTRYBUCJA, ZACHOWANIE ŁAŃCUCHA CHŁODNICZEGO	18
2.4.4. EGZEKUCJA SZCZEPIEŃ	20
2.5. ZAPOBIEGANIE ORAZ ZWALCZANIE ZAKAŹEŃ I CHOROÓB ZAKAŹNYCH.....	20
2.5.1. WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY	20
2.5.2. WIRUSOWE ZAKAŻENIA JELITOWE	23
2.5.3. INNE BAKTERYJNE ZAKAŻENIA JELITOWE	25
2.5.4. SALMONELLOZA.....	25
2.5.5. ODRA, RÓŻYCZKA, POLIOMYELITIS	26

2.5.6.	CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ	27
2.5.7.	HIV, AIDS	27
2.5.8.	GRUŹLICA.....	27
2.5.9.	BORELIOZA Z LYME.....	28
2.5.10.	POKAŚANIA PRZEZ ZWIERZETA – WŚCIEKLIZNA.....	29
2.5.11.	OSPA WIETRZNA	32
2.5.12.	COVID-19.....	32
2.5.13.	GRYPA.....	34
2.5.14.	RSV-RESPIRATORY SYNCYTIAL VIRUS.....	35
2.5.15.	KRZTUSIEC	37
2.5.16.	LEGIONELLA - CHOROBA LEGIONISTÓW	38
3.	NADZÓR NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA.....	38
3.1.	OGÓLNA OCENA STANU SANITARNEGO NADZOROWANYCH OBIEKTÓW.	40
3.2.	STAN SANITARNY ŚRODKÓW TRANSPORTU ŻYWNOŚCI.....	42
3.3.	JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH.....	42
3.4.	NADZÓR NAD OBROTEM GRZYBAMI PRZETWÓRSTWEM GRZYBÓW ORAZ ZATRUCIAMI GRZYBAMI.....	43
3.5.	SYSTEM WCZESNEGO OSTRZEGANIA O NIEBEZPIECZNEJ ŻYWNOŚCI I PASZACH- RASFF	44
3.6.	NADZÓR NAD BEZPIECZEŃSTWEM SUPLEMENTÓW DIETY.....	44
3.7.	ZNAKOWANIE ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH.....	45
3.8.	JAKOŚĆ ZDROWOTNA MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ	46
3.9.	NADZÓR NAD ZAKŁADAMI ŻYWIENIA ZBIOROWEGO TYPU ZAMKNIĘTEGO W POWIECIE PRZEMYSKIM	46

3.9.1.	KONTROLA BLOKÓW ŻYWIENIA W SZPITALACH	47
3.9.2.	ŻYWIENIE DZIECI I MŁODZIEŻY W JEDNOSTKACH SYSTEMU OŚWIATY.... 47	
3.9.3.	ŻYWIENIE W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ	48
3.10.	REALIZACJA DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNO - OŚWIATOWEJ W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA.....	48
3.10.1.	PROFILAKTYKA I OŚWIATA W RAMACH IMPREZ PLENEROWYCH 48	
3.10.2.	PROFILAKTYKA I OŚWIATA W TRAKCIE SEZONU ZIMOWEGO	49
4.	JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI	49
4.1	OCENA JAKOŚCI WODY DOSTARCZANEJ PRZEZ WODOCIĄGI	49
4.2.	LEGIONELLA	52
4.3.	PŁYWALNIE	53
4.4	KĄPIELISKA I MIEJSCA OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI 54	
4.5	STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	55
4.6	OBIEKTY HOTELARSKIE - HOTELE, MOTELE, PENSJONATY, KEMPINGI, DOMY WYCIECZKOWE, SCHRONISKA MŁODZIEŻOWE, PENSJONATY, POLA BIWAKOWE I INNE OBIEKTY, W KTÓRYCH ŚWIADCZONE SĄ USŁUGI HOTELARSKIE	55
4.7	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ, PLACÓWKI ZAPEWNIAJĄCE CAŁODOBOWĄ OPIEKĘ, NOCLEGOWNIE I DOMY DLA BEZDOMNYCH, INNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	56
4.8	DWORCE AUTOBUSOWE, DWORCE I STACJE KOLEJOWE, ŚRODKI TRANSPORTU	56
4.9	CMENTARZE I DOMY POGRZEBOWE.....	56
4.10	INNE OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	56
5	NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNO-HIGIENICZNYMI ŚRODOWISKA PRACY I CHEMIKALIAMi.....	57

5.1	DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA W RAMACH BIEŻĄCEGO NADZORU SANITARNEGO OCHRONY ZDROWIA PRACOWNIKÓW PRZED SZKODLIWYMI I UCIAŻLIWYMI CZYNNIKAMI WYSTĘPUJĄCYMI W MIEJSCU PRACY.....	57
5.2.	OCENA WARUNKÓW PRACY I WYPEŁNIANIE PRZEZ PRACODAWCÓW OBOWIĄZKÓW WYNIKAJĄCYCH Z OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO PRACOWNIKÓW NARAŻONYCH NA SUBSTANCJE RAKOTWÓRCZE LUB MUTAGENNE ZAWARTE W LEKACH CYTOSTATYCZNYCH	59
5.3.	OCENA WARUNKÓW PRACY PODCZAS ZABEZPIECZANIA/USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST- NA PODSTAWIE KONTROLI PRZEPROWADZONYCH W 2024 ROKU.....	59
5.4.	CHOROBY ZAWODOWE.....	59
5.5.	DZIAŁANIA W ZAKRESIE BADAŃ I POMIARÓW CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA W ŚRODOWISKU PRACY.....	60
5.6.	DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA W RAMACH BIEŻĄCEGO NADZORU SANITARNEGO.....	60
5.6.1	PRODUKTY KOSMETYCZNE.....	60
5.6.2.	PRODUKTY BIOBÓJCZE	61
5.6.3.	SUBSTANCJE CHEMICZNE I ICH MIESZANINY	61
5.6.4	DETERGENTY	61
5.6.5.	PREKURSORY NARKOTYKÓW KAT. 2 i 3	62
5.7.	DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEGO POWIATOWEGO INSPEKTORA SANITARNEGO W PRZEMYŚLU W ZAKRESIE ZMNIEJSZANIA ZAGROŻEŃ ZDROWIA PUBLICZNEGO STWARZANYCH PRZE ŚRODKI ZASTĘPCZE I NOWE SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE W 2024 R.....	62
5.7.1.	SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W OBSZARZE ZATRUĆ ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI LUB NOWYMI SUBSTANCJAMI PSYCHOAKTYWNYMI	62
5.7.2.	OGRANICZENIE OBROTU I DOSTĘPNOŚCI ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH	63
6.	NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNYMI W PLACÓWKACH NAUCZANIA, WYCHOWANIA I WYPOCZYNKU	63

6.1.	STAN SANITARNO-TECHNICZNY PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH	64
6.2.	OCENA WARUNKÓW DO UTRZYMANIA HIGIENY OSOBISTEJ DZIECI I MŁODZIEŻY	64
6.3.	ERGONOMIA WYPOSAŻENIA PLACÓWEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ..	65
6.4.	ZAPEWNIENIA MIEJSCA NA PODRĘCZNIKI I PRZEBORY SZKOLNE I HIGIENICZNA OCENA ROZKŁADÓW ZAJĘĆ LEKCYJNYCH W PLACÓWKACH....	65
6.5.	DZIAŁANIA KONTROLNE NA RZECZ ELIMINACJI RYZYKA ROZWOJU WAD POSTAWY	66
6.6.	WARUNKI DO PROWADZENIA ZAJĘĆ WYCHOWANIA FIZYCZNEGO...	67
6.7.	WARUNKI SANITARNE ZORGANIZOWANYCH FORM WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY	68
6.8.	ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE.....	69
7.	DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA NA TERENIE POWIATU PRZEMYSKIEGO W ROKU 2025	69
7.1.	OGÓLNOPOLSKI PROGRAM „TRZYMAJ FORMĘ”	70
7.2.	PROGRAM „SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE?”	70
7.3.	PROGRAM „BIEG PO ZDROWIE”	71
7.4.	PROGRAM „CZyste Powietrze wokół nas”	71
7.5.	PROFILAKTYKA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	71
7.6.	PROGRAM „ZAWSZE RAZEM”	72
7.7.	PROGRAM „ZAPOBIEGANIE HIV/AIDS I CHOROBY PRZENOSZONYM DROGĄ PŁCIOWĄ”	73
7.8.	PROGRAM „ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ”	73
7.9.	PROGRAM „ZNAMIE. ZNAM. JE!”	73
7.10.	PROGRAM „WYŚCIG DO ZDROWIA”	73
8.	AKCJE, KAMPANIE I INNE PRZEDSIĘWZIĘCIA PROZDROWOTNE.....	74

8.1.	PROFILAKTYKA CHOROÓB ZAKAŻNYCH „SZCZEPIMY SIĘ” – JESIEŃ BEZ INFЕКCJI.....	74
8.2.	AKCJA „MYJĘ RĘCE, BO WIEM WIĘCEJ”	74
8.3.	AKCJA „PROBLEM WAGI CIĘŻKIEJ”	75
8.4.	PROFILAKTYKA „NOWOTWOROWA # JA JUŻ A TY”	75
8.5.	BEZPIECZNY WYPOCZYNEK DZIECI I MŁÓDZIEŻY- BEZPIECZNE WAKACJE, BEZPIECZNE FERIE	76
8.6.	KAMPANIA „RZUĆ PALENIE RAZEM Z NAMI”	77
9.	PROGRAMY LOKALNE	78
9.1.	PROGRAM „NIE PAL PRZY MNIE PROSZĘ”	78
9.2.	PROGRAM „ZNAJDŹWŁAŚCIWE ROZWIĄZANIE”	79
9.3.	PROGRAM „KLESZCZ MAŁY CZY DUŻY NIC DOBREGO NIE WRÓŻY”	79
9.4.	PROFILAKTYKA WŚCIEKLIZNY	79
9.5.	KAMPANIA „ KRZTUSIEC”	80
9.6.	KOMUNIKACJA SPOŁECZNOŚCIOWA	80
10.	ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	80
11.	PODSUMOWANIE.....	82

1. WSTĘP

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu kierując działalnością Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej Przemyślu w roku 2025 realizował zadania, określone w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz stosownych przepisach prawa dotyczących wymagań sanitarno-przeciwepidemicznych.

Głównymi kierunkami działań Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyślu w roku 2025 były:

Sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Sprawowanie nadzoru sanitarnego nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody w kąpieliskach, miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli, w pływalniach oraz nad obiektami użyteczności publicznej, szczególnie nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą.

Eliminowanie zagrożeń stwarzanych przez środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne oraz sprawowanie nadzoru nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami, prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 oraz produktami kosmetycznymi.

Ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy poprzez nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy.

Sprawowanie nadzoru nad warunkami nauczania, wychowania, opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.

Inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i monitorowanie działalności w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób.

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Wzmocnienie struktur i dostosowanie organizacji pracy do bardziej wydajnych i skutecznych działań.

Kształtowanie pozytywnego wizerunku Państwowej Inspekcji Sanitarnej w środkach masowego przekazu, w tym w mediach społecznościowych.

2. PROWADZENIE DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z ZAPOBIEGANIEM I ZWALCZANIEM CHOROÓB ZAKAŻNYCH

Działalność organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej skupiona była na realizacji zadań w zakresie zwalczania chorób zakaźnych oraz kontrolach podmiotów wykonujących działalność leczniczą. Oddział Epidemiologii tut. Stacji, sprawując bieżący nadzór sanitarny, prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną wykonuje swoje zadania w zakresie:

- nadzoru epidemiologicznego nad występowaniem **chorób zakaźnych** i zakażeń przy ścisłej współpracy z placówkami medycznymi, które mają obowiązek zgłaszania każdego przypadku podejrzenia lub rozpoznania danej choroby zakaźnej do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, podejmuje również działania mające na celu zapobieganie oraz zwalczanie zakażeń, chorób zakaźnych, zatruc pokarmowych, prowadzenie działań profilaktycznych i przeciwepidemicznych, przeprowadza dochodzenia epidemiologiczne oraz opracowuje ogniska epidemiczne w przypadku zgłoszenia podejrzenia lub rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej oraz zgonu z powodu tych chorób lub po uzyskaniu dodatniego wyniku badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych oraz współpracuje z oddziałem oświaty zdrowotnej w zakresie szerzenia higieny oraz profilaktyki chorób zakaźnych,
- nadzoru nad **wykonawstwem szczepień ochronnych** poprzez monitorowanie realizacji obowiązującego schematu obowiązkowych szczepień dzieci i młodzieży oraz prowadzenie sprawozdawczości z zakresu szczepień ochronnych, a także nadzór nad dokumentacją dotyczącą szczepień ochronnych, gospodarką preparatami szczepionkowymi, nadzór nad zachowaniem łańcucha chłodniczego oraz warunkami sanitarno-higienicznymi punktów szczepień, nadzór nad niepożądanymi odczynami poszczepiennymi (NOP), prowadzi dystrybucję preparatów szczepionkowych do

realizacji szczepień ochronnych dla punktów szczepień i współpracuje z oddziałem oświaty zdrowotnej w zakresie promocji szczepień ochronnych,

- nadzoru nad **warunkami higieniczno-sanitarnymi**, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, **w których udzielane są świadczenia zdrowotne** w celu zapobiegania powstawaniu chorób zakaźnych, w szczególności w zakresie prowadzenia procesów dekontaminacji (m.in. dezynfekcji, sterylizacji), nadzór nad podmiotami leczniczymi w zakresie podejmowanych przez nie działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie zakażeń, w tym zakażeń szpitalnych i sprawowanie nadzoru nad występowaniem drobnoustrojów wielolekoopornych (alarmowych), współpracuje z oddziałem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w sprawie wydawania ocen w przedmiocie spełnienia wymagań fachowych i sanitarnych, jakim powinny odpowiadać zakłady i miejsca, w których udzielane są świadczenia zdrowotne.

2.1. STAN SANITARNY PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

W roku 2025 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny sprawował nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w **49** podmiotach leczniczych na terenie powiatu przemyskiego, w tym w 2 placówkach lecznictwa zamkniętego.

Celem prowadzonych działań była ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Na ocenę warunków higieniczno-sanitarnych placówek wpływały:

- stwierdzony stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń,
- sposób wykonywania procesów dekontaminacji,
- sposób prowadzenia gospodarki odpadami medycznymi i komunalnymi,
- warunki zaopatrzenia w wodę, stan instalacji i urządzeń wodociągowych,
- postępowanie z czystą i brudną bielizną,

- postępowanie ze zwłokami osób zmarłych w placówkach całodobowego udzielania świadczeń zdrowotnych.

2.2. DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA REALIZOWANA PRZEZ PODMIOTY LECZNICZE UDZIELAJĄCE CAŁODOBOWYCH I STACJONARNYCH ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH

Wśród placówek lecznictwa zamkniętego na terenie powiatu przemyskiego w roku 2025 skontrolowano:

- Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. Eugeniusza Brzezińskiego w Żurawicy,
- Niepubliczny Zakład Opiekuńczo – Leczniczy „ZACISZE” w Winne Podbukowina.

Zakres kontroli obejmował przestrzeganie wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą, odpowiednio do zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych, kontrola realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, kontrola przestrzegania przepisów dotyczących monitorowania zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych, kontrola postępowania z odpadami komunalnymi, bielizną szpitalną, gospodarką wodno-ściekową, monitoring wentylacji oraz kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne środowiska pracy.

Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny w Żurawicy realizuje całodobową opiekę nad pacjentami chorymi psychicznie, uzależnionymi od alkoholu i narkotyków. W roku 2025 przeprowadzono jedną kontrolę sanitarną, obejmującą Oddział Terapii Uzależnień od Alkoholu i Oddział Psychogeriatryczny oraz dwie kontrole sprawdzające wykonania nakazów decyzji PPIS w Przemyśle, obejmujące m.in. Izbę Przyjęć i Oddział Psychiatryczny I, a także Oddział Leczenia Abstynencyjnych Zespołów Alkoholowych.

Niepubliczny Zakład Opiekuńczo-Leczniczy „Zacisze” w Winne Podbukowina zapewnia całodobową opiekę i pielęgnację pacjentów, którzy nie wymagają hospitalizacji, ale nie są samodzielni ze względu na stan zdrowia. Udzielane są

świadczenia zdrowotne w zakresie opiekuńczo-pielęgnacyjnym, leczenie długoterminowe, rehabilitacja i terapia zajęciowa. W zakładzie opiekuńczo-leczniczym przeprowadzono jedną kontrolę z zakresu stanu sanitarno-higienicznego, postępowania z odpadami medycznymi, postępowania z bielizną pościelową oraz w zakresie sterylizacji, dezynfekcji, przestrzegania obowiązujących procedur higienicznych, prowadzenia kontroli wewnętrznej.

W zakresie zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych w szpitalu dokonano oceny systemu kontroli zakażeń szpitalnych. W Wojewódzkim Podkarpackim Szpitalu w Żurawicy działa Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych i Komitet Kontroli Zakażeń Szpitalnych. W Szpitalu są opracowane i stosowane procedury higieniczne, prowadzone są szkolenia personelu i kontrola wewnętrzna w zakresie poprawności, skuteczności stosowania procedur zapobiegania zakażeniom i szerzeniu się czynników alarmowych. Ocenę skuteczności działań przeprowadza się na podstawie analizy zużycia preparatów dezynfekcyjnych do rąk, audytów w oddziałach w zakresie stanu higieniczno-sanitarnego i procedur sprzątania.

W Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym prowadzona jest kontrola wewnętrzna w obszarze zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. W ramach kontroli wewnętrznej prowadzona była ocena stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń, ocena realizacji i przestrzegania procedur higienicznych, sprawdzenie skuteczności działań mających na celu zapobieganie szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, kontrola wdrożenia i skuteczności działań naprawczych z poprzednich kontroli. W roku 2025, zgodnie z zaleceniami pokontrolnymi, została opracowana i wdrożona procedura przyjęcia pacjenta z podejrzeniem choroby zakaźnej dotycząca również przyjęcia pacjentów zakażonych patogenem lekoopornym.

W kontrolowanych podmiotach nie stosuje się narzędzi wielokrotnego użytku, stosowane są narzędzia i sprzęt jednorazowego użytku. Jałowe narzędzia i sprzęt jednorazowego użytku oraz preparaty lecznicze przechowywane są w przeznaczonych do tego celu zamykanych szafach i szufladach w gabinetach zabiegowych, zabezpieczone przed kontaminacją, posiadały aktualny termin ważności. Podmioty zaopatrzone są w środki dezynfekcyjne do dezynfekcji sprzętu, powierzchni,

sanitariatów i rąk, stosownie do rodzaju prowadzonej działalności. Przechowywanie preparatów stężonych środków dezynfekcyjnych odbywa się zgodnie z zaleceniami producenta. Podczas kontroli stwierdzono właściwy dobór środków dezynfekcyjnych, stężenia oraz sposobu dezynfekcji i przechowywania preparatów dezynfekcyjnych.

Podmioty udzielające całodobowych świadczeń zdrowotnych posiadają umowy na odbiór odpadów medycznych zawarte z wyspecjalizowanymi firmami mającymi stosowne zezwolenia na transport i unieszkodliwianie odpadów. Odpady medyczne magazynowane są w przeznaczonych do tego celu przenośnych urządzeniach chłodniczych. Segregacja odpadów odbywa się w miejscu wytwarzania do oznakowanych pojemników lub worków.

Pranie bielizny w obydwu podmiotach odbywa się na podstawie umowy z firmą zewnętrzną Park Energii Słonecznej Caritas ul. Kapitulna 1 w Przemyśle. Bielizna brudna pakowana w worki foliowe odbierana jest z podmiotów przez pracowników firmy i transportowana do pralni, bielizna czysta rozdzielana jest do magazynów bielizny czystej na poszczególnych obiektach. Stan bielizny dobry. Podmioty posiadają opracowane procedury postępowania z bielizną brudną i czystą. W ZOL dodatkowo funkcjonuje pralnia podręczna w przystosowanych do tego celu pomieszczeniach z wydzieloną strefą czystą i brudną oraz pomieszczeniem suszarni.

Zarówno szpital jak i ZOL zaopatrzone są w instalację wodociagową, instalację ciepłej i zimnej wody, instalację elektryczną, instalację grzewczą, kanalizację, wentylację grawitacyjną, wentylację mechaniczną oraz klimatyzację. Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg własny szpitala, a rezerwowym źródłem wody jest wodociąg Orzechowce. W przypadku ZOL-u podstawowym źródłem wody jest wodociąg Nienadowa. Obiekty zamkniętej opieki zdrowotnej zaopatrywane są w ciepłą wodę z własnych kotłowni. Nieczystości płynne odprowadzane są do gminnych sieci kanalizacyjnych.

W szpitalu psychiatrycznym wydano decyzję nakazującą poprawę stanu sanitarno-higienicznego kontrolowanych oddziałów i pomieszczeń oraz usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli. Dotyczyły one głównie złego stanu

sanitarno-higienicznego ścian, sufitów podłóg, płytek ściennych, kaloryferów i wyposażenia (szafki przyłóżkowe i szafki ubraniowe pacjentów) w zakresie zapewnienia powierzchni gładkich zmywalnych, umożliwiających mycie i dezynfekcję. W związku z wykonaniem nakazów decyzji PPIS wydanej w roku 2023 nastąpiła poprawa stanu sanitarnego w pomieszczeniach Izby Przyjęć i pomieszczeniu garażu dla wjazdu karetek. Częściowo zostały zrealizowane nakazy decyzji z roku 2024 dotyczące stanu sanitarno-higienicznego i technicznego: ścian i sufitów w gabinetach lekarskich, salach chorych, łazienkach dla pacjentów, drzwi, kaloryferów, sprzętu i wyposażenia w gabinecie diagnostyczno-zabiegowym w Oddziale Psychiatrycznym I i w Oddziale Leczenia Abstynencyjnych Zespołów Alkoholowych.

W ZOL wydane zostały zalecenia pokontrolne, mające na celu poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego urządzeń sanitarnych w łazienkach dla pacjentów, zapewnienie powierzchni gładkich zmywalnych, umożliwiających mycie i dezynfekcję krzeseł w salach pacjentów, uzupełnienie brakujących zestawów higienicznych (dozowniki na mydło, ręczniki) w salach chorych.

2.3. DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA REALIZOWANA PRZEZ PODMIOTY LECZNICZE UDZIELAJĄCE AMBULATORYJNYCH ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH

W roku 2025 spośród 47 podmiotów lecznictwa otwartego na terenie powiatu przemyskiego skontrolowano 17 obiektów, przeprowadzono łącznie 17 kontroli sanitarnych. Kontrole przeprowadzono w NZOZ-ach, ambulatoriach lekarskich, gabinetach indywidualnej i grupowej praktyki lekarskiej, w tym praktykach stomatologicznych, w zespołach ratownictwa medycznego, zakładzie rehabilitacji leczniczej.

Zakres kontroli nadzorowanych obiektów obejmował przestrzeganie wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą, odpowiednio do zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych, kontrola realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych (w zakresie sterylizacji, dezynfekcji, przestrzegania obowiązujących procedur

higienicznych, prowadzenia kontroli wewnętrznej), gospodarki odpadami medycznymi i komunalnymi.

Zakłady opieki zdrowotnej lecznictwa otwartego w większości prowadziły kontrolę wewnętrzną w obszarze zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz posiadały opracowane procedury higieniczne dotyczące m.in. dezynfekcji, sterylizacji sprzętu i powierzchni, mycia i dezynfekcji powierzchni dotykowych i bezdotykowych, postępowania z czystą i brudną bielizną, postępowania z odpadami medycznymi, postępowania po ekspozycji na materiał zakaźny. Procedury były podpisane przez kierownika podmiotu leczniczego, a personel został zapoznany z obowiązującymi procedurami. Podczas kontroli, nieprawidłowości w zakresie stosowania procedur higienicznych, stwierdzono w jednym z podmiotów leczniczych. Wydano zalecenia pokontrolne dotyczące bieżącego aktualizowania procedur higienicznych dotyczących mycia i dezynfekcji rąk, postępowania po ekspozycji, postępowania z odpadami medycznymi, postępowania z brudną bielizną.

W obiektach, w których prowadzone są zabiegi sterylizacji narzędzi prowadzona jest bieżąca kontrola skuteczności procesów sterylizacyjnych. Warunki mycia i dezynfekcji, przechowywania sprzętu wielokrotnego użytku oceniono pozytywnie. Sprzęt i materiały sterylne posiadały aktualny termin ważności i przechowywane były w wyznaczonych do tego celu zamykanych szufladach lub szafach. Kontrola procesu sterylizacji prowadzona była w formie dokumentacji cyklu, która zawierała wyniki przebiegu procesu sterylizacji (wskaźnik chemiczny i biologiczny). Podmioty wykonywały kontrole skuteczności procesu sterylizacji z zastosowaniem wskaźników biologicznych z częstotliwością raz w miesiącu. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły głównie: sposobu prowadzenia kontroli chemicznej kontroli wsadu, kontroli parametrów fizycznych procesów sterylizacji, nieprawidłowej dekontaminacji końcówek stomatologicznych, braku archiwizacji testów z kontroli sterylizacji. W 6 podmiotach wydano zalecenia pokontrolne dotyczące wykonywania dekontaminacji końcówek stomatologicznych, prowadzenia i archiwizowania wyników kontroli chemicznej i fizycznej procesów sterylizacji.

Roztwory robocze środków dezynfekcyjnych przygotowywane były na bieżąco przez personel, przechowywane w pojemnikach zaopatrzonych w sito, pod przykryciem. W większości podmiotów podczas kontroli stwierdzono właściwy dobór środków dezynfekcyjnych, stężenia preparatów roboczych oraz prawidłowy sposób dezynfekcji. Uchybień w tym zakresie nie stwierdzono.

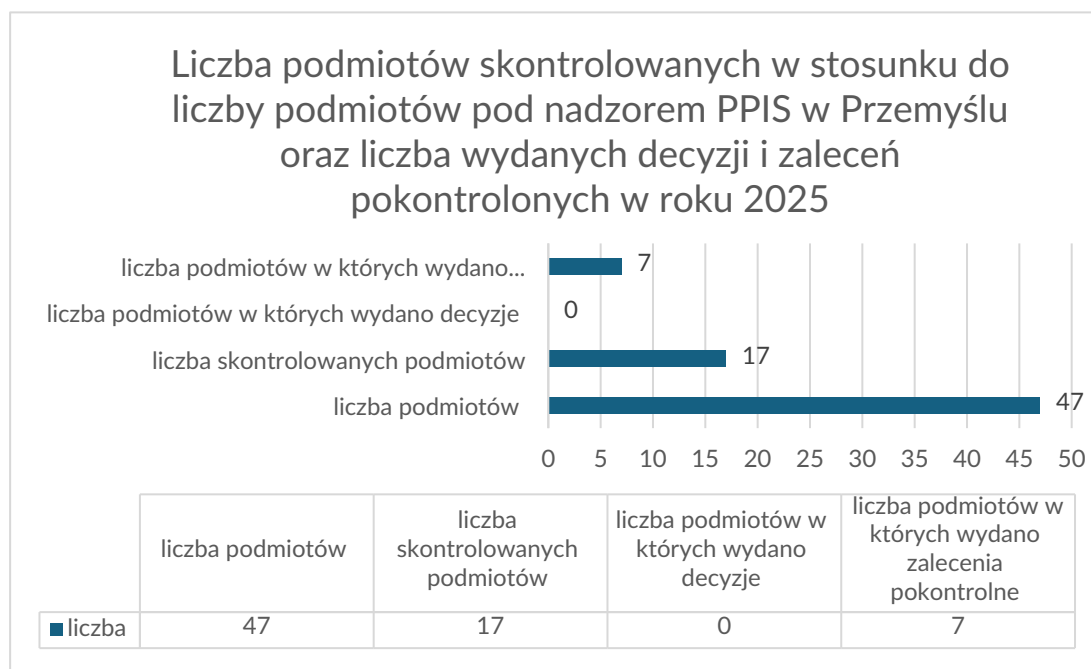
W każdym zakładzie opieki zdrowotnej lecznictwa otwartego bielizna przechowywana jest w wydzielonych miejscach z rozdzieleniem na bieliznę czystą i brudną. Bielizna prana jest we własnym zakresie lub w pralni z zachowaną barierą higieniczną. W zakresie dotyczącym postępowania z brudną bielizną nieprawidłowości nie stwierdzono.

Skontrolowane podmioty wykonujące działalność leczniczą zaopatrywane są w wodę głównie z wodociągów sieciowych, pozostających pod stałym nadzorem służb sanitarnych. Zaopatrzenie w ciepłą wodę zapewnione jest z miejscowych sieci komunalnych, własnych kotłowni lub elektrycznych podgrzewaczy. Punkty wodne wyposażone są w dozowniki na mydło oraz środek do dezynfekcji rąk, podajniki na ręcznik papierowy.

Podmioty lecznicze prowadzące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne posiadają umowy na odbiór odpadów medycznych zawarte z wyspecjalizowanymi firmami posiadającymi stosowne zezwolenia na transport i unieszkodliwianie odpadów. Odpady medyczne magazynowane są w przeznaczonych do tego celu przenośnych urządzeniach chłodniczych. Segregacja odpadów odbywa się w miejscu wytwarzania do oznakowanych pojemników lub worków.

Stan sanitarny i porządkowy obiektów tej kategorii w zdecydowanej większości był dobry. Utrzymanie porządku w podmiotach prowadzone jest przez przeszkolonych pracowników, osoby sprząające zatrudnione przez podmioty lecznicze lub właścicieli praktyk lekarskich. Podczas kontroli w 2 podmiotach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu porządkowego. W jednym z podmiotów nakazano usunąć ze ścian i szafek materiały promocyjno-edukacyjne celem zapewnienia powierzchni gładkich zmywalnych umożliwiających mycie i dezynfekcję, w drugim zalecono bieżące sprzątanie wszystkich pomieszczeń praktyki.

Łącznie wśród 17 skontrolowanych podmiotów w 7 stwierdzono uchybienia dotyczące stanu sanitarnego i w 7 podmiotach wydano zalecenia pokontrolne.

Wykres 1. Liczba podmiotów skontrolowanych w stosunku do liczby podmiotów pod nadzorem PPIS w Przemyśle oraz liczba wydanych decyzji i zaleceń pokontrolnych

2.4. DZIAŁANIA W OBSZARZE SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

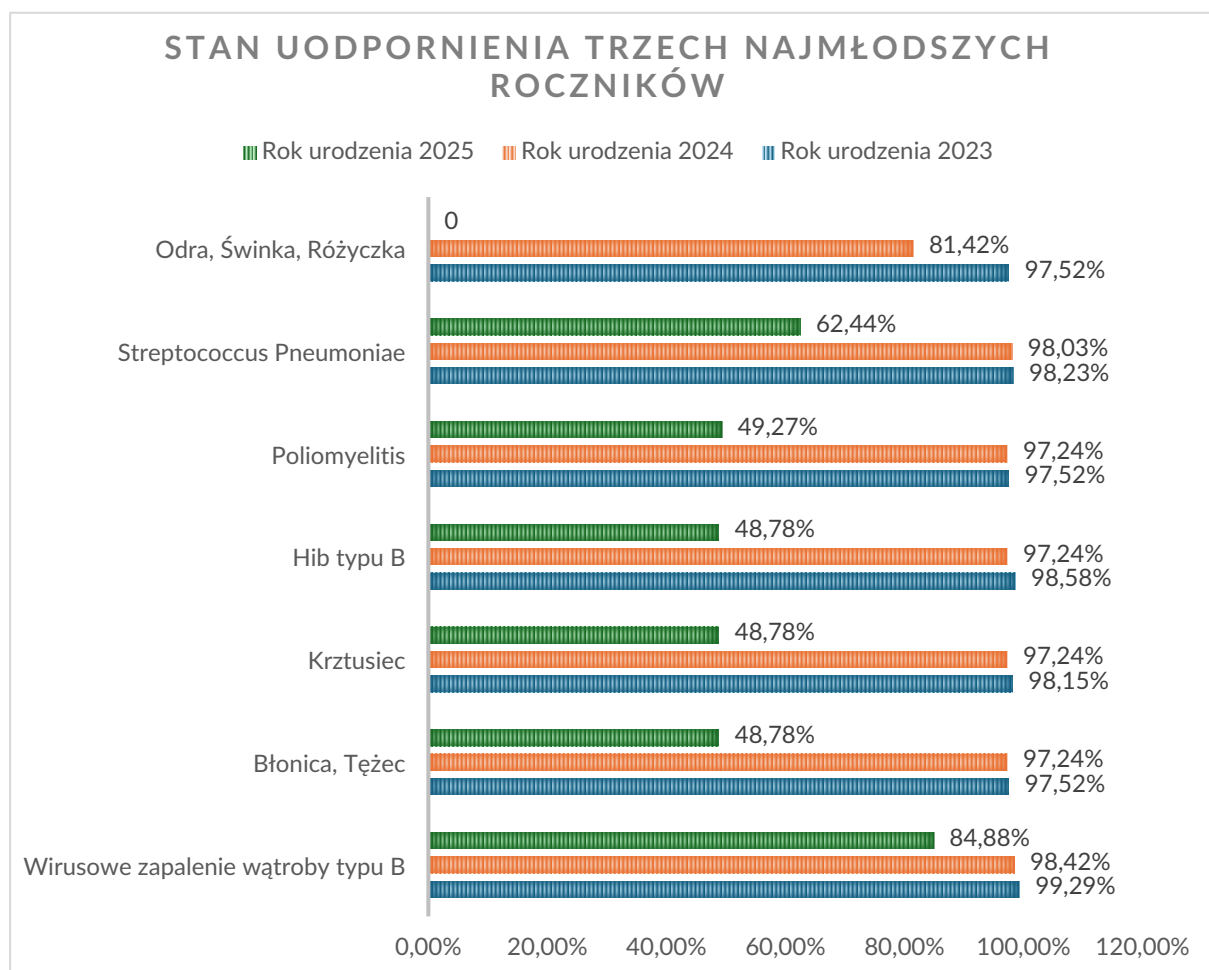
2.4.1. STAN UODPORNIEŃ DZIECI POWIATU PRZEMYSKIEGO

Obowiązkowe szczepienia ochronne prowadzone w ramach Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych są skuteczną i powszechnie społecznie akceptowalną metodą zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne, zarówno w wymiarze zapobiegania zachorowaniom u osoby poddanej szczepieniom ochronnym (prewencji indywidualnej), jak również kształtowania odporności całej populacji na zachorowania (prewencji zbiorowej). Warunkiem osiągnięcia odporności w skali populacji jest wysoki odsetek zaszczepionych osób (zwykle odporność populacyjną osiąga się przy zaszczepieniu wysokiego odsetka populacji – tj. co najmniej ok 95%), co skutecznie zapobiega szerzeniu się zachorowań na choroby zakaźne populacji.

Tabela 1. Stan uodpornienia na terenie powiatu przemyskiego roczników objętych szczepieniem według kalendarza szczepień:

Stan zaszczepienia przeciwko:	Rok urodzenia 2023	Rok urodzenia 2024	Rok urodzenia 2025
Wirusowe zapalenie wątroby typu B	99,29 %	98,42 %	84,88 %
Błonica, Tęžec	97,52 %	97,24 %	48,78 %
Krztusiec	98,15 %	97,24 %	48,78 %
Hib typu B	98,58 %	97,24 %	48,78 %
Poliomyelitis	97,52 %	97,24 %	49,27 %
Streptococcus Pneumoniae	98,23 %	98,03 %	62,44 %
Odra, Świnka, Różyczka	97,52 %	81,42 %	*

* dzieci w roczniku 2025 nie podlegają szczepieniom p/odrze, p/śwince, p/różyczce

Wykres 2. Stan uodpornienia trzech najmłodszych roczników objętych szczepieniem według kalendarza szczepień

Niższa wartość procentowa wykonanych szczepień ochronnych u dzieci z rocznika 2025 wynika z faktu, że tylko dzieci urodzone w pierwszym półroczu mogą być zaszczepione podstawowo przeciwko wybranym jednostkom chorobowym, natomiast dzieci urodzone w drugim półroczu nie osiągają wymaganego wieku do wykonania szczepień ochronnych.

2.4.2. NIEPOŻĄDANE ODCZYNY POSZCZEPIENNE

Preparaty szczepionkowe, tak jak każdy preparat stosowany w medycynie mogą powodować objawy niepożądane. Wystąpienie niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP) może wynikać z kilku czynników: samego preparatu, niewłaściwego sposobu podania, jak również stanu organizmu w momencie szczepienia oraz jego indywidualnych cech osobniczych. Większość NOP ma łagodny przebieg i ustępuje w ciągu kilku dni. Zazwyczaj nie wymagają one interwencji lekarza i szczególnego leczenia. Poważne działania niepożądane po szczepieniach występują sporadycznie. Ponadto w przypadku wszystkich obecnie stosowanych szczepionek ryzyko wystąpienia poważnego Niepożądanego Odczynu Poszczepiennego jest wielokrotnie mniejsze niż ryzyko i konsekwencje wynikające z zachorowania na chorobę zakaźną, przed którą chroni szczepienie.

W roku 2025 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyśle zgłoszono 6 przypadków NOP z powiatu przemyskiego, 5 zgłoszonych przypadków NOP została sklasyfikowana jako NOP-y łagodne, 1 zgłoszony przypadek NOP został sklasyfikowany jako NOP poważny.

2.4.3. TRANSPORT PREPARATÓW SZCZEPIONKOWYCH, DYSTRYBUCJA, ZACHOWANIE ŁAŃCUCHA CHŁODNICZEGO

O skuteczności szczepienia decydują między innymi prawidłowe warunki transportu szczepionek i ich przechowywania. Ważne jest zapewnienie stałej temperatury przechowywanych szczepionek w przedziale od +2°C do +8°C. Duże znaczenie ma stan techniczny urządzeń chłodniczych przeznaczonych do przechowywania szczepionek. Urządzenia chłodnicze w placówkach leczniczych, wykonujących

szczepienia ochronne, zlokalizowanych na terenie powiatu przemyskiego wyposażone są w termometry oraz sprzęt zapewniający całodobowy monitoring temperatury z funkcją powiadomienia SMS w przypadku przekroczenia progów alarmowych bądź utraty zasilania.

W nadzorowanych **15** podmiotach zlokalizowanych na terenie powiatu, realizujących szczepienia ochronne u dzieci, młodzieży i osób dorosłych przeprowadzono łącznie **40** kontroli, w tym **12** kontroli planowych zgodnie z harmonogramem kontroli oraz **28** kontroli kart uodpornienia. W pierwszym etapie „Spisu Kart Szczepień” przeprowadzono **15** kontroli, sprawdzono wówczas **8 060 kart uodpornienia**, natomiast w drugim etapie **13** kontroli, sprawdzono **638 kart uodpornienia**. Celem kontroli kart uodpornienia była weryfikacja faktycznego stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży.

Wydane zalecenia, po kontrolach planowych, dotyczyły wykonania zaległych, zaplanowanych szczepień w poszczególnych rocznikach zgodnie ze schematem szczepień dzieci i młodzieży, a także planem szczepień na dany rok. Ponadto zalecono przechowywanie oraz dystrybuowanie preparatów szczepionkowych zgodnie z obowiązującymi przepisami, zaleceniami producenta, Kartami Charakterystyki Produktów Leczniczych oraz wdrożonymi procedurami, a także monitorowanie na bieżąco warunków przechowywania produktów immunologicznych w celu zachowania ich trwałości i zapobieżenia zmniejszeniu ich skuteczności, a w przypadku opuszczenia „zimnego łańcucha chłodniczego” wstrzymanie w obrocie takich preparatów oraz powiadomienie PSSE w Przemyślu. Zalecenia dotyczyły również rzetelnego prowadzenia dokumentacji medycznej z zakresu szczepień ochronnych oraz wypełniania obowiązku zgłaszania do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych w kwartalnym raporcie o przypadkach niewykonania szczepień ochronnych. W jednej z placówek zalecono przegląd urządzenia chłodniczego do przechowywania preparatów szczepionkowych oraz w jednej placówce wydano zalecenia dotyczące przekazywania dokumentacji medycznej, tj. kart uodpornienia za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

2.4.4. EGZEKUCJA SZCZEPIEŃ

W ramach nadzoru nad szczepieniami prowadzone są postępowania administracyjne wobec rodziców/opiekunów prawnych uchylających się od obowiązku poddania dzieci szczepieniom ochronnym. W roku 2025 punkty szczepień znajdujące się na terenie powiatu przemyskiego zgłosiły **66** przypadków uchylania się od obowiązkowych szczepień ochronnych. Wszystkie zgłoszone osoby uchylające się od obowiązkowych szczepień ochronnych zostały poinformowane o korzyściach wynikających ze szczepień oraz o skutkach zdrowotnych i prawnych przy uchylaniu się od tego obowiązku. Każdorazowo prowadzone były tzw. „działania miękkie”, polegające na wezwaniu do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyśle uchylających się rodziców/opiekunów prawnych, celem złożenia wyjaśnień dotyczących przyczyn niezaszczepienia dziecka, bądź prowadzeniu korespondencji z rodzicami w celu zwiększenia ich wiedzy i świadomości na temat szczepień.

W 2025 roku zaszczepiono **19** dzieci, których rodzice zostali zgłoszeni do PSSE w Przemyśle jako osoby uchylające się od obowiązkowych szczepień ochronnych.

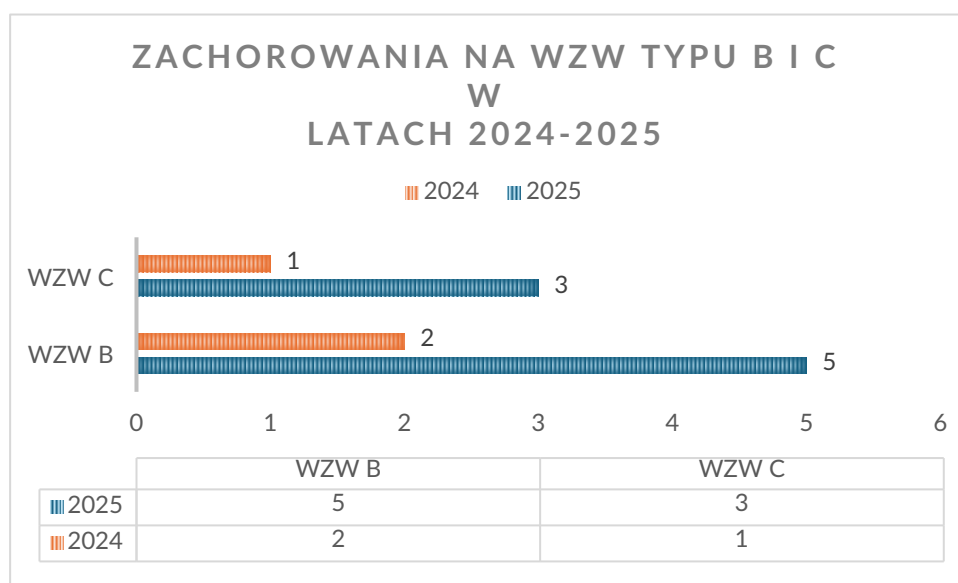
W 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyśle wystosował: **20** wezwań do stawiennictwa w PSSE w Przemyśle celem złożenia wyjaśnień co do przyczyn niezaszczepienia dziecka, przeprowadzono w związku z tym **4** rozmowy, wystosowano **4** wezwania do stawiennictwa w punkcie szczepień celem poddania dziecka obowiązkowym szczepieniom ochronnym, **4** upomnienia zawierające wezwania do wykonania obowiązku szczepień z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę egzekucji administracyjnej, **18** wniosków o wszczęcie egzekucji administracyjnej wraz z tytułami wykonawczymi oraz wystosowano **8** postanowień w sprawie rozpoznania zarzutów, oddalające zarzuty.

2.5. ZAPOBIEGANIE ORAZ ZWALCZANIE ZAKAŻEŃ I CHOROÓB ZAKAŻNYCH

2.5.1. WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY

Wirusowe zapalenie wątroby typu B i C

W roku 2025 r. zarejestrowano na terenie powiatu przemyskiego **1** przypadek zachorowania na przewlekłe Wirusowe Zapalenie Wątroby typu B i **2** przypadki zachorowania na przewlekłe Wirusowe Zapalenie Wątroby typu C. Chorowały osoby dorosłe, które nie były hospitalizowane. Jak wynika z przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych do zakażenia wirusami HBV i HCV mogło dojść wskutek zabiegów medycznych z przerwaniem ciągłości tkanek, w tym zabiegów stomatologicznych, operacyjnych lub mniejszych zabiegów chirurgicznych.

Wykres 3. Liczba zachorowań na WZW typu B i C w latach 2024 – 2025

W roku 2025 nastąpił wzrost zachorowań na WZW typu B i C w stosunku do roku poprzedniego.

Wirusowe Zapalenie Wątroby typu A

W 2025r. zgłoszono 4 przypadki zachorowań na WZW typu A na terenie powiatu przemyskiego. Chorowali mężczyźni w wieku od 22-60 lat oraz kobieta w wieku 15 lat. Wszystkie osoby były hospitalizowane. Przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne, ustalono osoby ze styczności z chorymi, które zostały objęte nadzorem epidemiologicznym, łącznie **98** osób z kontaktu domowego, zakładów pracy i szkoły. Szczepienia poekspozycyjne wykonano u **38** osób, które wyraziły chęć

zaszczepienia się w związku z bezpośrednim kontaktem z osobą chorą na WZW typu A.

Wirusowe zapalenie wątroby typu A szerzy się głównie drogą pokarmową. Do zakażenia może dojść podczas bezpośredniego kontaktu z osobą zakażoną (np. przeniesienie wirusa poprzez nieumyte po wyjściu z toalety ręce), spożycie zakażonej żywności (np. nieumyte owoce) oraz wody, a także przez kontakty seksualne. Od momentu zakażenia do chwili wystąpienia objawów chorobowych mija od 15 do 50 dni (średnio 1 miesiąc).

Przebieg kliniczny wirusowego zapalenia wątroby typu A zależy w dużym stopniu od wieku chorego, gdyż ciężkość przebiegu choroby wzrasta wraz z wiekiem.

Zachorowania u dzieci przebiegają zwykle bezobjawowo lub skąpoobjawowo, osoby dorosłe chorują na ogół pełnoobjawowo. Ze względu na cięższy przebieg choroby wśród dorosłych WZW typu A jest szczególnie groźne dla kobiet w ciąży, osób w podeszłym wieku oraz osób chorujących na przewlekłe choroby wątroby. Choroba łatwo szerzy się w zbiorowiskach ludzi dorosłych oraz dzieci (przedszkola, szkoły) i pomiędzy domownikami.

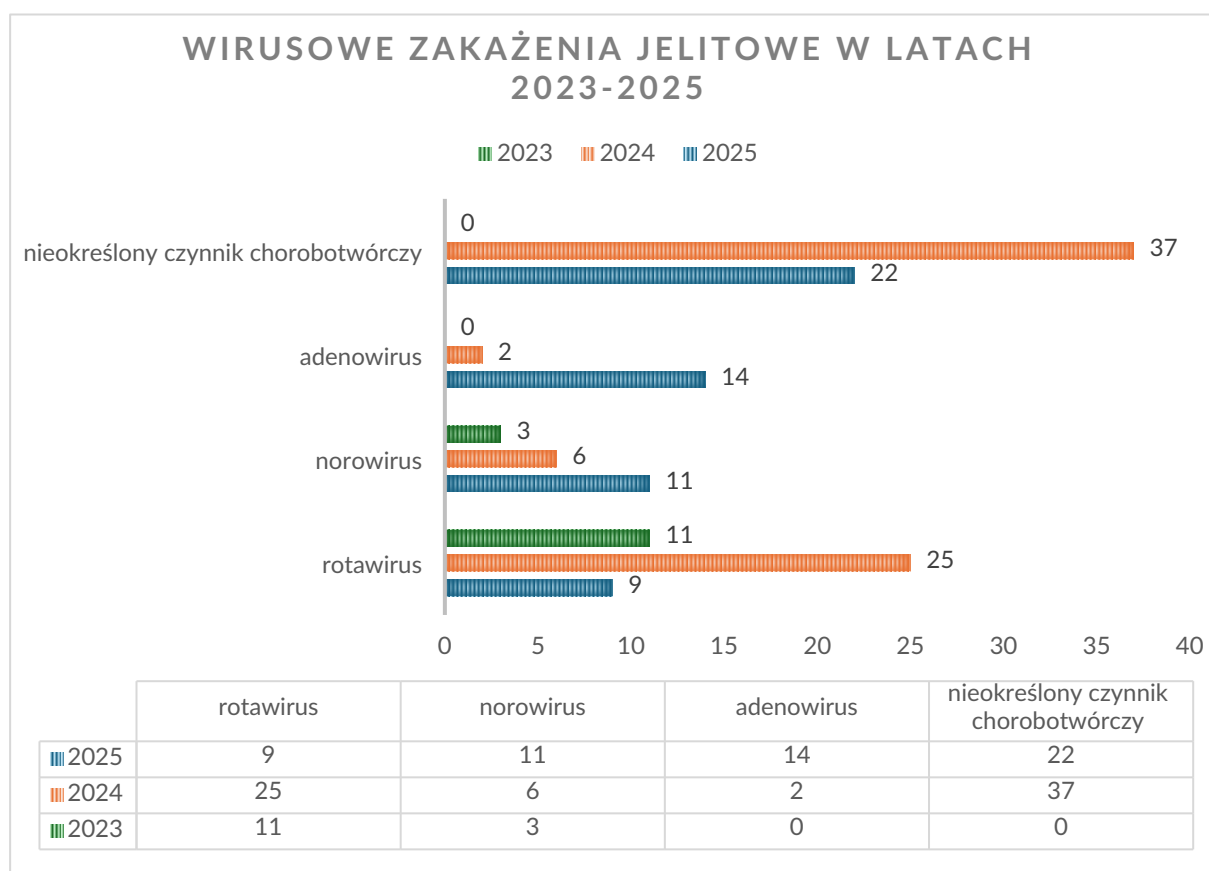
Najbardziej skuteczną metodą profilaktyki WZW typu A jest przestrzeganie zasad higieny (częste mycie rąk), poprawa warunków sanitarnych oraz szczepienia ochronne. Odporność po szczepieniu jest długotrwała (ok. 20 lat). Skuteczność szczepień przeciw WZW typu A jest wysoka i dotyczy zarówno profilaktyki przed, jak i poekspozycyjnej.

W placówkach oświatowo-wychowawczych i zakładach pracy, w których wystąpiło zachorowanie na WZW typu A przeprowadzono kontrole sanitarne, wydano zalecenia pokontrolne dotyczące stanu sanitarno-higienicznego oraz przekazano materiały informacyjno-edukacyjne.

W ciągu poprzednich 5 lat nie były zgłaszane zachorowania na WZW typu A

2.5.2. WIRUSOWE ZAKAŻENIA JELITOWE

Na terenie powiatu przemyskiego na wirusowe zakażenia jelitowe w roku 2025 zachorowało **56** osób, w tym **9** dzieci do lat 2. Hospitalizacji wymagało **34** osoby, w tym **8** dzieci w wieku do lat 2. Zanotowano **9** przypadków zakażeń wywołanych przez rotawirusy, **11** przypadków zakażenia wywołanego przez norowirusy, **14** przypadków zakażeń wywołanych przez adenowirusy oraz **22** przypadki gdzie nie określono czynnika chorobotwórczego, w tym 15 osób to uczestnicy Franciszkańskiego Spotkania Młodych w Kalwari Pałacowskiej, u których wystąpiły objawy infekcji jelitowej.

Wykres 4. Wirusowe zakażenia jelitowe w roku 2025 według czynnika etiologicznego porównawczo do lat 2023 - 2024.

W roku 2025 przeważały zakażenia adenowirusem, w 22 przypadkach nie został określony czynnik chorobotwórczy. W roku 2024 przeważały zakażenia rotawirusem i w 37 przypadkach nie określono czynnika chorobotwórczego.

Zakażenia jelitowe przenoszone są głównie drogą pokarmową, powodują wymioty i biegunkę. Rotawirusy są najczęstszą przyczyną ostrej biegunki u dzieci. Źródłem zakażenia rotawirusami może być bezpośredni kontakt z osobą zakażoną, kontakt z wydzielinami i wydaliniami zawierającymi wirusa, dotykane zanieczyszczonych powierzchni, brak prawidłowej higieny, obecność wirusa w powietrzu (suche fragmenty wydaliny osoby zakażonej) oraz zakażenie szpitalne w czasie hospitalizacji. Choroba może przybierać formę bezobjawową, łagodną i ostrą. U większości osób choroba przebiega z objawami infekcji dróg oddechowych. Bardzo często dochodzi do odwodnienia organizmu.

Zakażenia norowirusowe są szczególnie groźne w przypadku niemowląt i młodszych dzieci, osób osłabionych innymi chorobami oraz osób w starszym wieku.

Rozprzestrzeniają się bardzo szybko i łatwo, a do zakażenia wystarczy śladowa ilość materiału zakaźnego. Najczęstsze objawy zakażenia norowirusem to wymioty, wodnista biegunka, nudności, bóle brzucha oraz gorączka.

W lipcu 2025 r. wystąpiło ognisko zatrucia pokarmowego wśród uczestników Franciszkańskiego Spotkania Młodych w Kalwarii Pałacowskiej. W trakcie dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że objawy chorobowe wystąpiły u 15 uczestników spotkania w postaci: bólu brzucha, nudności, wymiotów i biegunki. Ustalono, że osoby chore spożywały posiłki sporządzone we własnym zakresie lub zakupione w okolicznych punktach gastronomicznych: pizza, zapiekanki z grzybami, pierogi, frytki, filet z kurczaka, karkówka, surówki warzywne oraz suchy prowiant. Większość osób chorych została zakwaterowana na polu namiotowym i spożywała wodę pochodzącą z kranu z ujęcia przy polu namiotowym. Osobom chorym została udzielona pomoc doraźna w Punkcie Medycznym, żadna z osób chorych nie wymagała hospitalizacji. Pobrano do badań 3 próby wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na badania w kierunku obecności bakterii grupy Coli, E. Coli, Enterococci, a od osób chorych pobrano materiał do badań laboratoryjnych w kierunku czynników bakteryjnych i wirusowych. Badania zostały wykonane w kierunku: Salmonella, Shigella, Rotavirus, Norovirus, Adenovirus - żaden z wymienionych patogenów nie został stwierdzony w

wykonanych badaniach. Natomiast w badaniach wody stwierdzono - bakterie z grupy Coli, które mogły być przyczyną wystąpienia objawów chorobowych.

2.5.3. INNE BAKTERYJNE ZAKAŻENIA JELITOWE

W roku 2025 zachorowało **49** osób, w tym **8** dzieci do lat 2, **48** osób było hospitalizowanych. Testy laboratoryjne wykonane u **31** chorych potwierdziły *clostridioides difficile*, u **16** osób stwierdzono *campylobacter jejuni/coli*, u 1 osoby wyizolowano *E. coli*. Dla porównania w roku 2024 na bakteryjne zakażenia jelitowe chorowało **26** osób, w tym 1 dziecko do lat 2. Większość osób była hospitalizowana. Podsumowując, można stwierdzić, że w roku 2025 prawie dwukrotnie wzrosła liczba zachorowań na bakteryjne zakażenia jelitowe w stosunku do roku poprzedniego.

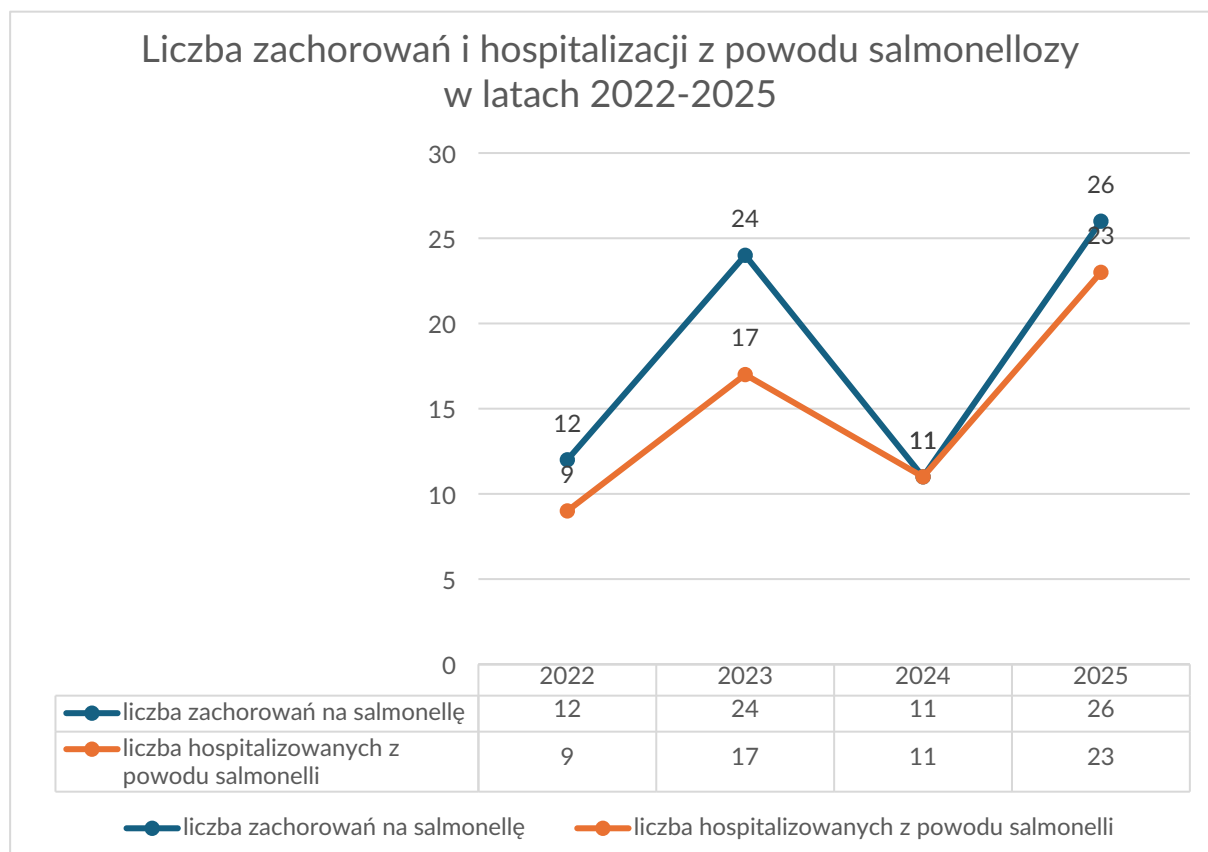
Głównym objawem zakażenia *clostridioides difficile* jest wodnista biegunka zwykle bez domieszki krwi, której towarzyszyć mogą wzdęcia, kurczowe bóle brzucha, gorączka, pojawiające się w trakcie lub po zakończeniu antybiotykoterapii. Przebieg choroby może być łagodny lub ciężki i wymagać leczenia w szpitalu.

Kampylobakterioza to choroba wywoływana przez bakterie z rodzaju *Campylobacter*, z których najbardziej chorobotwórczy jest *Campylobacter jejuni*. Są to mikroorganizmy żyjące w przewodzie pokarmowym zwierząt rzeźnych: bydła, świń, drobiu. Może też występować u zwierząt domowych, zasadniczo nie powodując u nich objawów chorobowych. Objawy są niespecyficzne i grypopodobne. Należą do nich: gorączka, bóle mięśni, bóle głowy, bóle stawów, następnie pojawiają się nudności i wymioty, oraz biegunka często z domieszką krwi.

2.5.4. SALMONELLOZA

W **2025** roku zanotowano większą niż w roku 2024 liczbę zachorowań na zatrucia pokarmowe *Salmonellą*. Chorobę potwierdzono u **26** osób, z czego **23** były hospitalizowane. Przyczyną zatruc pokarmowych wywołanych przez bakterie *Salmonella* mogło być spożycie zakażonej żywności, w tym mięsa drobiowego lub jajek. Do zakażenia mogło dojść także wskutek przeniesienia zakażenia przez nosiciela salmonelli mieszkającego we wspólnym gospodarstwie domowym i brak właściwej higieny rąk.

W powiecie przemyskim zanotowano **3** ogniska zbiorowego zatrucia pokarmowego wywołanego *Salmonellą*, były to małe ogniska rodzinne. U wszystkich osób chorych i osób ze styczności zostały wykonane badania kontrolne, mające na celu wykluczenie nosicielstwa salmonelli.

Wykres 5. Liczba zachorowań i hospitalizacji z powodu salmonellozy w latach 2022-2025

Jak wynika z przedstawionego wykresu liczba zachorowań w roku 2025 wzrosła w stosunku do liczby salmonelloz stwierdzonych w roku 2024 i była na poziomie zbliżonym do liczby zachorowań z roku 2023.

2.5.5. ODRA, RÓŻYCZKA, POLIOMYELITIS

W roku 2025 na terenie powiatu przemyskiego nie odnotowano zachorowań na odrę, różyczkę oraz przypadków ostrego porażenia wiotkiego u dzieci w wieku od 0 do 14 lat. Prowadzony jest stały monitoring ostrych porażień wiotkich u dzieci do 14 roku życia.

2.5.6. CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ

W roku 2025 na terenie powiatu przemyskiego zgłoszono 1 przypadek zachorowania na kiłę, oraz 4 przypadki choroby przenoszonej drogą płciową wywołanej przez Chłamydie. W roku 2024 na zgłoszono 1 przypadek zachorowania na Rzeżączkę, 3 przypadki Kiły wczesnej i 1 przypadek Kiły nieokreślonej.

Tabela 2. Choroby przenoszone drogą płciową na terenie powiatu przemyskiego w latach 2024-2025

Rok	Kiła	Rzeżączka	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chłamydie
2025	1	0	4
2024	4	1	0

2.5.7. HIV, AIDS

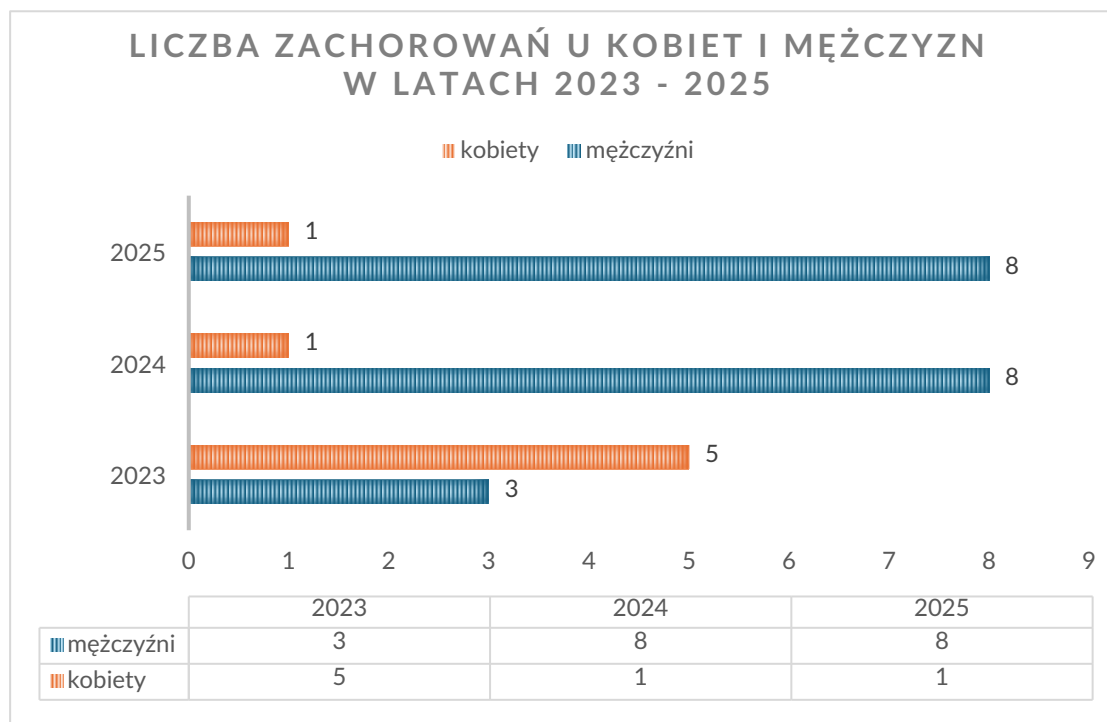
W minionym roku z terenu powiatu przemyskiego zarejestrowano 6 przypadków nowo wykrytych zakażeń HIV, natomiast nie zgłoszono zachorowania na AIDS. W roku 2024 zgłoszono 2 przypadki zakażenia HIV.

2.5.8. GRUŹLICA

Gruźlica jest chorobą bakteryjną wywołaną przez bakterie tlenowe – *Mycobacterium Tuberculosis*. Jest chorobą wielonarządową atakuje wszystkie narządy organizmu jednak w ponad 90% przypadków dotyczy płuc, zaś w 10% przypadków rozwija się jako gruźlica innych narządów (opłucnej, węzłów chłonnych, układu moczowo – płciowego i układu kostno-stawowego). Choroba najczęściej przenosi się drogą kropelkową. Źródłem zakażenia są przede wszystkim chorzy, którzy wydają prątki podczas kaszlu, kichania, a nawet śmiechu czy mówienia.

W powiecie przemyskim w roku 2025 liczba zachorowań na gruźlicę pozostała na takim samym poziomie jak w roku poprzednim. Zarejestrowano ogółem 8 zachorowań na gruźlicę. Wszystkie zachorowania zostały potwierdzone badaniami laboratoryjnymi. Zachorowało 7 mężczyzn i 1 kobieta. Podobnie w roku 2024

potwierdzono 8 zachorowań na gruźlicę z czego 7 przypadków to zachorowania u mężczyzn, a 1 przypadek to gruźlica u kobiety. Ogółem w roku 2025 w Powiecie Przemyskim nadzorem objęto 13 osób ze styczności z chorym na gruźlicę płuc w okresie prątkowania. Nie odnotowano zachorowań u dzieci oraz zgonów z powodu gruźlicy.

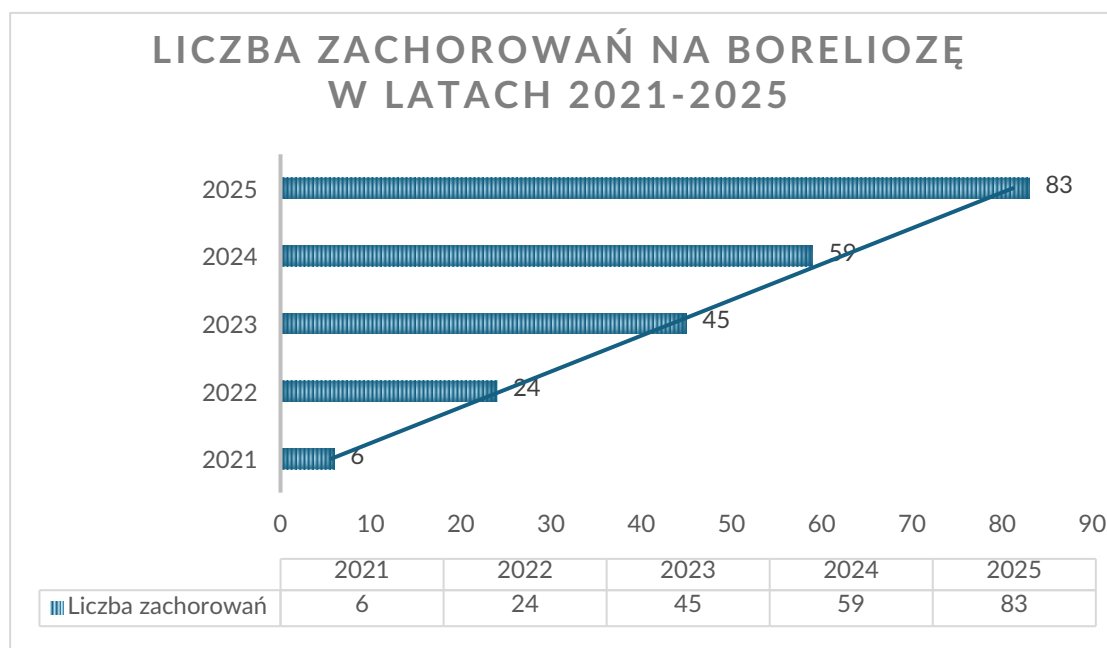
Wykres 6. Liczba zachorowań na gruźlicę z podziałem na płeć roku 2025 porównawczo do lat 2023 - 2024

Na podstawie powyższych danych można wnioskować, że w roku 2025 na terenie powiatu przemyskiego zachorowania na gruźlicę utrzymywały się na tym samym poziomie co w roku ubiegłym. W roku 2025 częściej chorowali mężczyźni, jeden przypadek gruźlicy potwierdzono u kobiety. Wszyscy chorzy, zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami, byli hospitalizowani.

2.5.9. BORELIOZA Z LYME

W roku **2025** odnotowano znaczny wzrost zachorowań na Boreliozę w stosunku do poprzedniego, wykazano **83** potwierdzone przypadki zachorowań na boreliozę. Przeważająca liczba chorych to osoby z grupy ryzyka: działkowcy, rolnicy, leśnicy, osoby pracujące w lasach. Wśród zgłoszonych przypadków dominowała postać

skórna boreliozy, gdzie głównym objawem chorobowym jest rumień wędrujący. Rumień jest pierwszym objawem po ukąszeniu przez kleszcza, który potwierdza rozpoznanie boreliozy. Odnotowano również postać stawową, charakteryzującą się nawracającymi zapaleniami stawów, obrzękami, bólami stawów, co zostało potwierdzone wynikami badań laboratoryjnych oraz 4 przypadki neuroboreliozy potwierdzone stwierdzeniem przeciwciał w płynie mózgowo-rdzeniowym.

Wykres 7. Liczba zachorowań na boreliozę na terenie powiatu przemyskiego w latach w latach 2021-2025

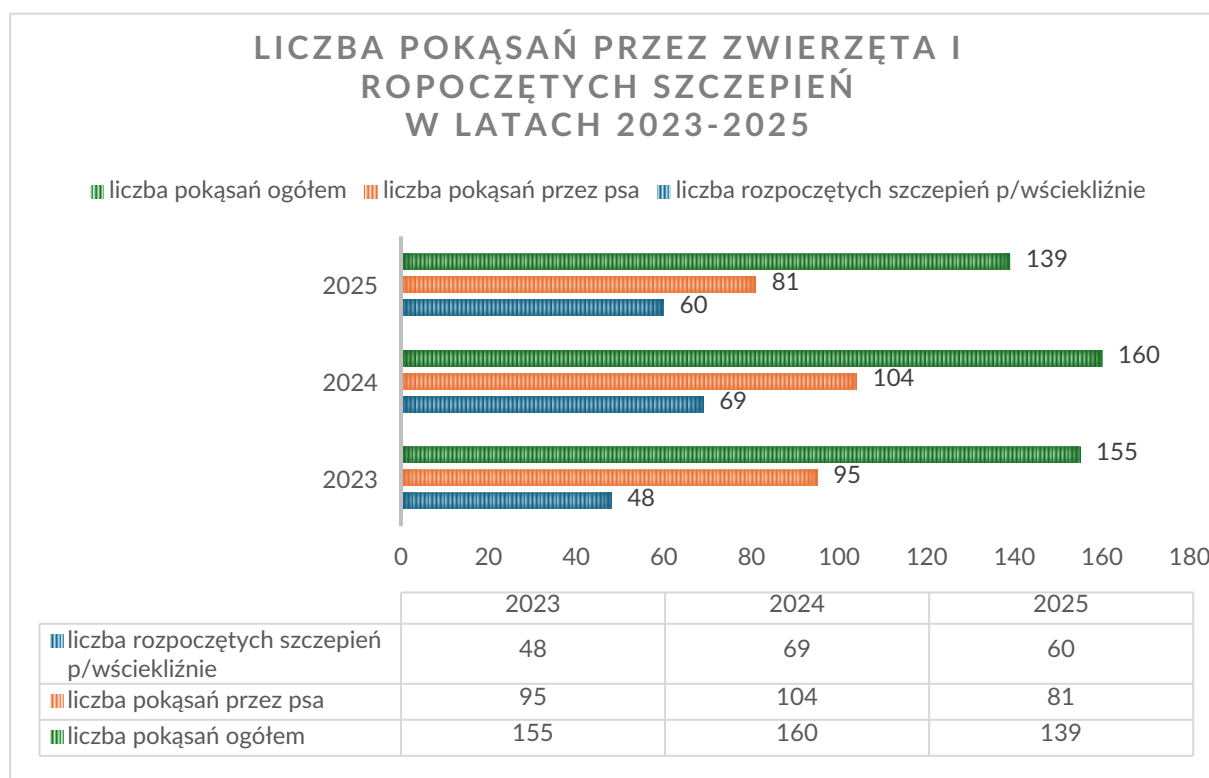
Analizując powyższy wykres można stwierdzić, że od roku 2021 na terenie powiatu przemyskiego wzrasta liczba zachorowań na Boreliozę (6 – 24 – 45 – 59 – 83 przypadki).

2.5.10. POKĄSANIA PRZEZ ZWIERZĘTA – WŚCIEKLIZNA

Przyczyną wścieklizny jest wirus (z rodzaju *Lyssavirus*). Jest to zoonoza, czyli choroba, która przenosi się ze zwierząt na człowieka. Głównym rezerwuarem wirusa są zwierzęta dzikie i domowe (tj. psy, wilki, lisy, kojoty, psy dingo, nietoperze, ale także wiewiórki, sarny, koty). Wirus przenoszony jest ze śliną chorego zwierzęcia. Do zakażenia człowieka dochodzi poprzez ugryzienie przez zwierzę lub bezpośredni kontakt (zwykle śluzówek, uszkodzonej skóry) ze śliną zakażonych zwierząt. Okres inkubacji trwać może 3-8 tygodni (lub dłużej), a po nim pojawiają się niespecyficzne

objawy, tj. bóle głowy, gorączka, nudności, niepokój, podniecenie, obrzmienie skóry wokół miejsca ugryzienia. Następnie pojawiają się porażenia mięśni i śpiączka. Charakterystycznym objawem wścieklizny u człowieka jest wodowstręt i światłowstręt.

W roku **2025** z terenu powiatu przemyskiego zostało zgłoszonych **139** przypadków pokąsań ludzi przez zwierzęta, w tym **81** przypadków pokąsania przez psa. Pozostałe zdarzenia to pokąsania przez: kota, kunę, szczura, wiewiórkę, nietoperza. W **60** przypadkach rozpoczęto szczepienia poekspozycyjne przeciwko wściekliźnie u osób pokąsanych przez nieznane zwierzę oraz mających styczność ze zwierzęciem chorym na wściekliznę lub podejrzanym o zarażenie wirusem wścieklizny. Podobnie w roku 2024 zgłoszonych było 160 przypadków pokąsań, w tym 104 przez psa, szczepienia rozpoczęto u 69 osób.

Wykres 8. Liczba pokąsań przez zwierzęta w latach 2024-2025 z uwzględnieniem liczby osób szczepionych p/wściekliźnie.

Na terenie powiatu przemyskiego w roku 2025, zostały potwierdzone 4 ogniska wścieklizny na terenie gmin Fredropol, Medyka, Stubno:

OGNISKO I - w miejscowości **Kormanice gm. Fredropol**, gdzie wścieklizna wystąpiła u **2 psów domowych**, nadzorem epidemiologicznym zostało objętych **8 osób**, w tym pokąsani domownicy, pracownicy gabinetu weterynarii, gdzie zwierzęta były leczone, u wszystkich osób narażonych zostały wykonane szczepienia poekspozycyjne,

OGNISKO II - w miejscowości **Siedliska gm. Medyka**, wścieklizna wystąpiła u **psa domowego**, nadzorem epidemiologicznym zostało objętych **18 osób** w tym domownicy z kontaktu z chorym zwierzęciem i pracownicy gabinetów weterynaryjnych, gdzie zwierzę było leczone, u większości osób zostały wykonane szczepienia poekspozycyjne,

OGNISKO III - w miejscowości **Medyka**, wścieklizna wystąpiła u **lisa**, z chorym zwierzęciem kontakt miały 3 osoby z miejscowości Medyka oraz 5 osób z lecznicy weterynaryjnej. Łącznie nadzorem epidemiologicznym objęto **8 osób**, 4 zostały zaszczepione przeciwko wściekliźnie, pozostałe nie zostały zakwalifikowane do szczepień lub były uodpornione wcześniej p/wściekliźnie.

OGNISKO IV - do zachorowania na wściekliznę doszło u **bydła w miejscowości Starzawa**, nadzorem epidemiologicznym objęto 5 osób z gospodarstwa rolnego, które miały kontakt z zakażonymi zwierzętami lub innymi zwierzętami w gospodarstwie oraz **7 pracowników weterynarii i 5 pracowników firmy zajmującej się utylizacją zwierząt, łącznie 17 osób**. Większość została poddana szczepieniom poekspozycyjnym (15 osób) zgodnie z kwalifikacją lekarską.

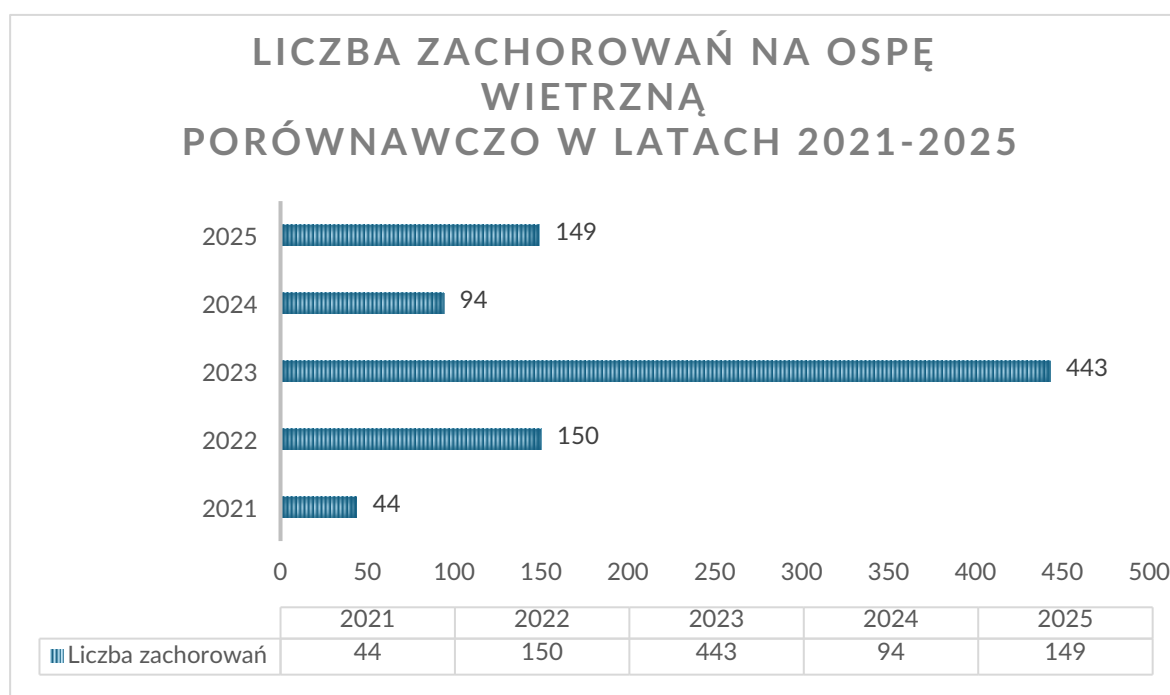
W związku z zagrożeniem wścieklizną w trakcie roku 2025 zostały przeprowadzone działania informacyjno-edukacyjne przez pracowników Oddziału Epidemiologii, a także wspólnie z Inspekcją Weterynaryjną. W lutym odbyło się wystąpienie przedstawiciela PPIS w Przemyślu na posiedzeniu Rady Miasta i Gminy w Birczy. W listopadzie i grudniu zostały przeprowadzone wspólnie przez przedstawicieli Inspekcji Sanitarnej i Inspekcji Weterynaryjnej **pogadanki edukacyjne w szkołach podstawowych we Fredropolu Grochowcach, Medyce i Stubnie oraz spotkania z mieszkańcami i przedstawicielami władzy samorządowej: w Medyce, Stubnie, Fredropolu oraz w Stanisławczyku**. Celem spotkań była edukacja społeczeństwa szczególnie osób zamieszkujących tereny przygraniczne w zakresie zagrożenia zakażeniem wirusem wścieklizny.

2.5.11. OSPA WIETRZNA

W roku 2025 z terenu powiatu przemyskiego zgłoszono **149** zachorowań na ospę wietrzną, jedno dziecko w wieku poniżej 1 r. ż. było hospitalizowane.

Ospa wietrzna jest jedną z najczęstszych chorób zakaźnych wieku dziecięcego.

Charakterystycznymi objawami są gorączka, osłabienie oraz polimorficzna wysypka skórna z pęcherzykami wypełnionymi płynem. Choroba jest zakaźna w okresie od dwóch dni przed pojawieniem się wysypki, aż do przyschnięcia ostatniego wykwitu.

Wykres 9. Liczba zachorowań na ospę na terenie powiatu przemyskiego 2021-2025

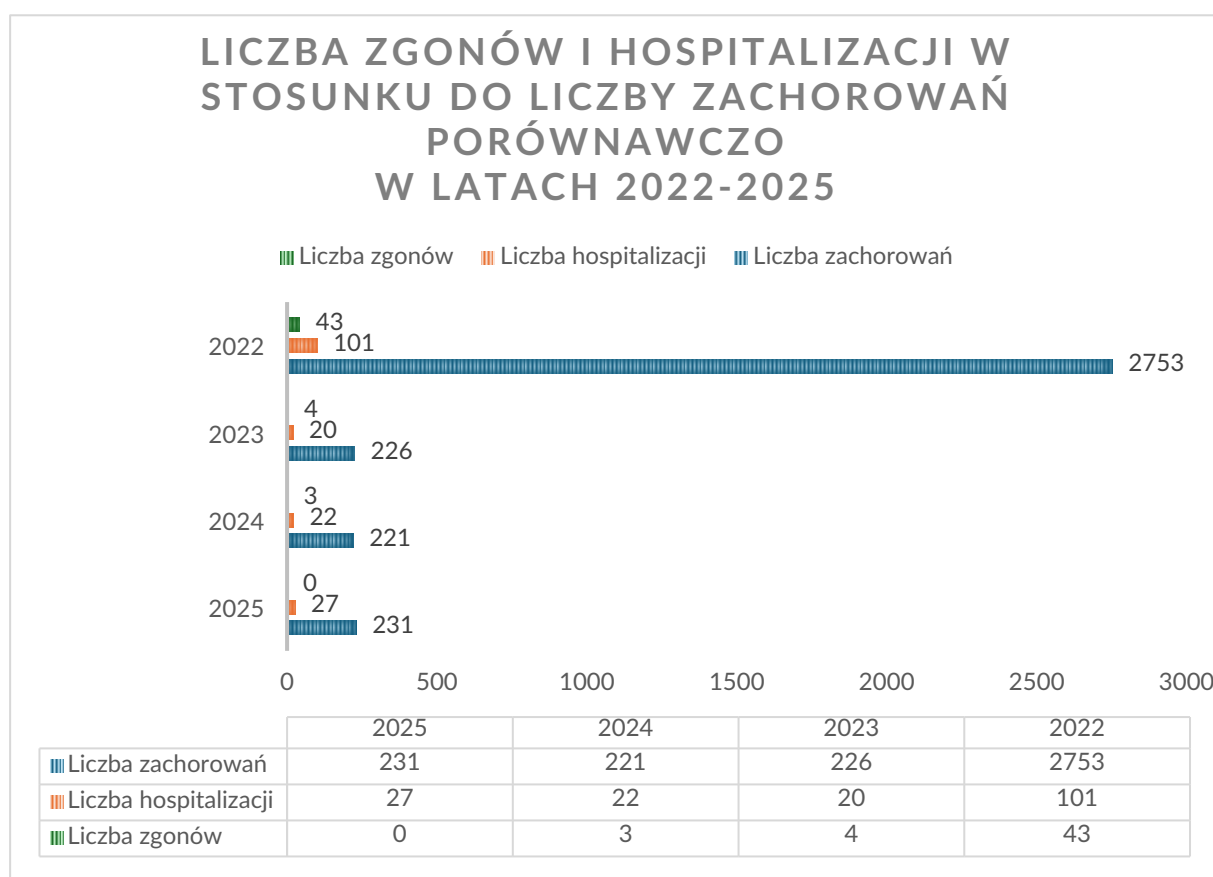
W roku 2025 nastąpił wzrost liczby zachorowań w stosunku do roku poprzedniego, kiedy odnotowano **94** przypadki zachorowania na ospę wietrzną, jednak liczba zachorowań jest znacznie mniejsza niż w roku 2023 kiedy to odnotowano **443** przypadki ospy. Dla porównania w roku 2022 – wpłynęło 150 zgłoszeń zachorowań, a w roku 2021 – 44.

2.5.12. COVID-19

Mimo zniesienia obostrzeń związanych ze stanem epidemii oraz zniesieniem kwarantanny i izolacji związanej z zachorowaniem na Covid-19, nadal sprawowany jest nadzór nad zachorowaniami na Covid-19. Po zgłoszeniu hospitalizacji lub zgonu z

powodu zachorowania na Covid-19, a także jeśli został pobrany materiał do badania molekularnego w kierunku wykrycia typu wirusa SARS-CoV-2, przeprowadzany jest wywiad epidemiologiczny i sprawowany nadzór nad osobami zakażonymi. W większości przypadków, przy podejrzeniu zachorowania na Covid-19, wykonywane są testy serologiczne „Combo” w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej i wówczas zakażony pozostaje pod opieką lekarza rodzinnego.

W roku 2025 na terenie powiatu przemyskiego odnotowano **231** zakażeń SARS-CoV-2. Dla porównania w roku 2024 było **221** zakażeń SARS-CoV-2, w roku 2023 - **226**, natomiast w roku 2022 - **2753** przypadków. Hospitalizowano z powodu Covid-19 w roku 2025 – **27** osób i nie zgłoszono zgonów z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2, w roku 2024 hospitalizowano **22** osoby i stwierdzono **3** zgony, w roku 2023 przebywało w szpitalu **20** zakażonych, zmarły **4** osoby, w roku 2022 hospitalizowano **101** osób, zgłoszono **43** zgony z powodu Covid-19.

Wykres 10. Liczba zgonów i hospitalizacji w stosunku do liczby zachorowań porównawczo w latach 2022-2025

Analizując powyższe dane można zauważyć, że w ostatnich trzech latach poziom zachorowań na Covid-19 utrzymywał się na podobnym poziomie. Wzrost zakażeń w roku 2025, podobnie jak w roku 2024 nastąpił w sierpniu i utrzymywał się na wysokim poziomie do listopada.

W latach 2023 i 2022 wśród zakażeń SARS-CoV-2 dominował wariant Omicron. Od roku 2024 podstawą rozpoznania zakażenia Sars-CoV-2 były testy „Combo”, które służą do potwierdzenia zakażenia jednym z trzech wirusów (grypy, Sars-CoV-2, RSV) w sytuacji kiedy występują objawy mogące sugerować jedną z tych chorób, bez wskazania typu wirusa.

2.5.13. GRYPA

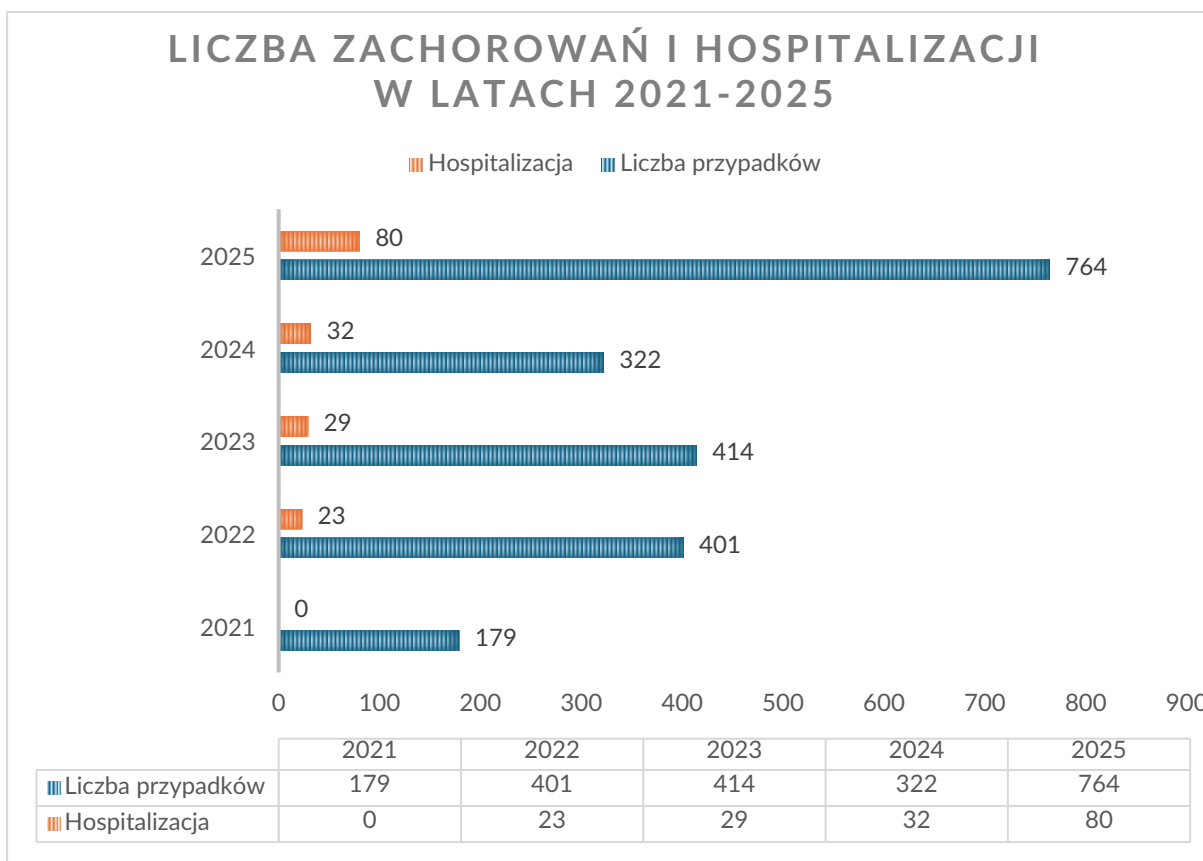
Grypa to ostre zakażenie górnych dróg oddechowych, wywołane przez wirus grypy. W Polsce nadzór epidemiologiczny nad gripą prowadzony jest w ciągu całego roku. Obecnie zgłaszane są zachorowania na gripę potwierdzone szybkim testem antygenowym i w niektórych przypadkach badaniami molekularnymi, pozwalającymi na wykrycie typu wirusa grypy.

W 2025 r. zostały zgłoszone **764** zachorowania na gripę, z czego **80** osób było hospitalizowanych, zapadalność wynosiła 1081,0 na 100 tys. ludności, najwięcej zachorowało osób w wieku od 15 do 64 lat, wśród dzieci do 14 r.ż. zgłoszono 40 zachorowań na gripę. Zakażenia wirusem grypy potwierdzono badaniami laboratoryjnymi – molekularnymi u 91 osób, w tym w 3 badanych próbkach potwierdzono materiał genetyczny wirusa grypy A, u 22 osób wirusa grypy AH1-2009, u 50 osób potwierdzono materiał genetyczny wirusów grypy AH3, w 16 próbkach potwierdzono materiał genetyczny wirusa grypy B.

Tabela 3. Liczba zachorowań oraz zapadalność na gripę i liczba osób skierowanych do szpitala z powodu grypy w latach 2021 – 2025.

Rok	Liczba przypadków	Zapadalność	Hospitalizacja
2025	764	1081,0	80
2024	322	453,0	32

2023	414	579,8	29
2022	401	577,8	23
2021	179	242,2	0

Wykres 11. Liczba zachorowań i hospitalizacji z powodu grypy w latach 2021-2025 na terenie powiatu przemyskiego

W roku 2025 w stosunku do lat poprzednich nastąpił znaczny wzrost zachorowań na gripę, aż 80 osób wymagało leczenia szpitalnego w związku z ciężkim przebiegiem infekcji grypowej.

2.5.14. RSV-RESPIRATORY SYNCYTIAL VIRUS

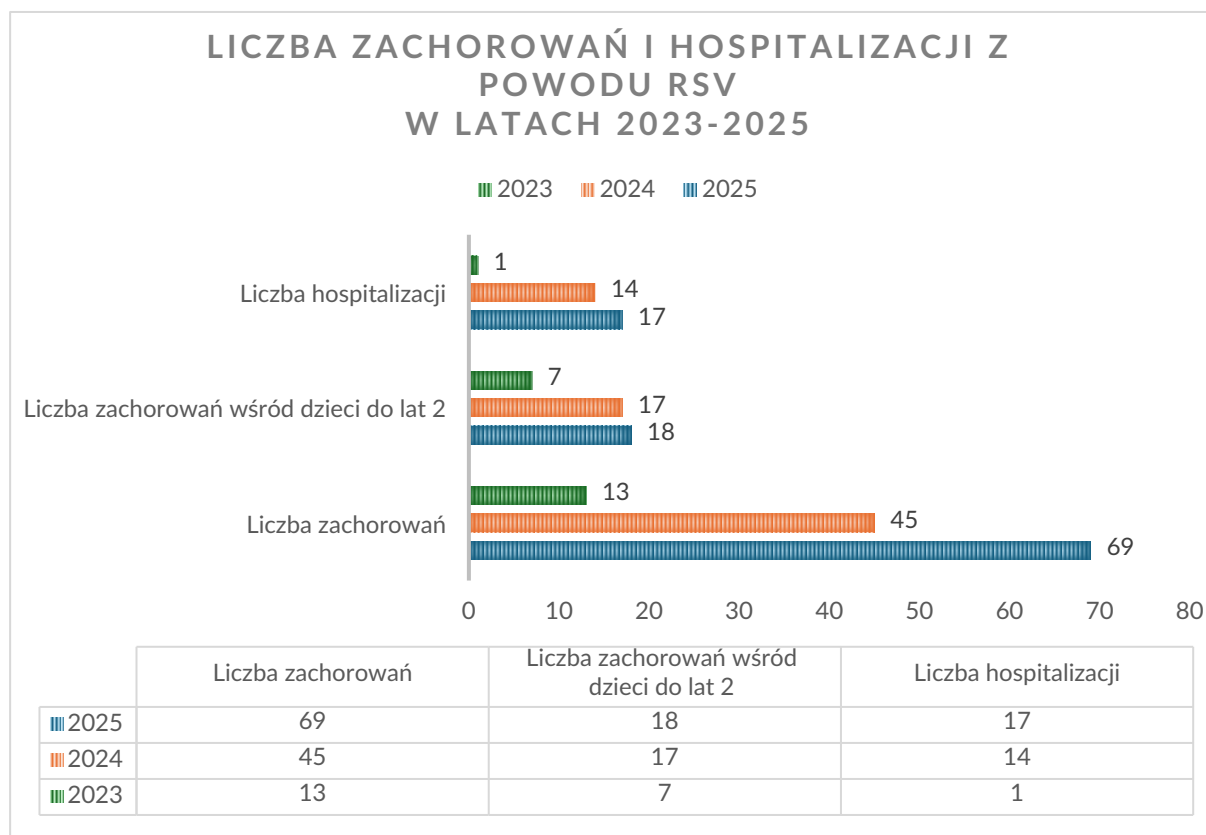
RSV to wirus powodujący sezonowe zakażenia dróg oddechowych, szczególnie groźne dla niemowląt i dzieci < 2. r.ż. Nazwa pochodzi od specyficznego namnażania się wirusa w komórkach układu oddechowego. Zakażenia RSV mają charakter

sezonowy. W Polsce i w innych krajach klimatu umiarkowanego sezon zakażeń trwa zwykle od jesieni do wiosny. Szczyt zachorowań występuje najczęściej w styczniu i lutym. Do zakażenia dochodzi głównie drogą kropelkową, a także przez kontakt z zakażoną powierzchnią. Okres wylęgania jest krótki i wynosi od 2 do 8 dni. Przebiec zakażenia RSV nie daje trwałej odporności. Leczenie zakażenia RSV ogranicza się do leczenia objawowego, nasilenie się dolegliwości, szczególnie u najmłodszych dzieci, może wymagać leczenia w szpitalnego.

Tabela 4. Liczba zachorowań i hospitalizacji z powodu RSV na terenie powiatu przemyskiego w latach 2023 – 2025

Rok	Liczba zachorowań	Liczba zachorowań wśród dzieci do lat 2	Liczba hospitalizacji
2025	69	18	17
2024	45	17	14
2023	13	7	1
2022*	-	-	-

*nie wykonywano testów w kierunku RSV

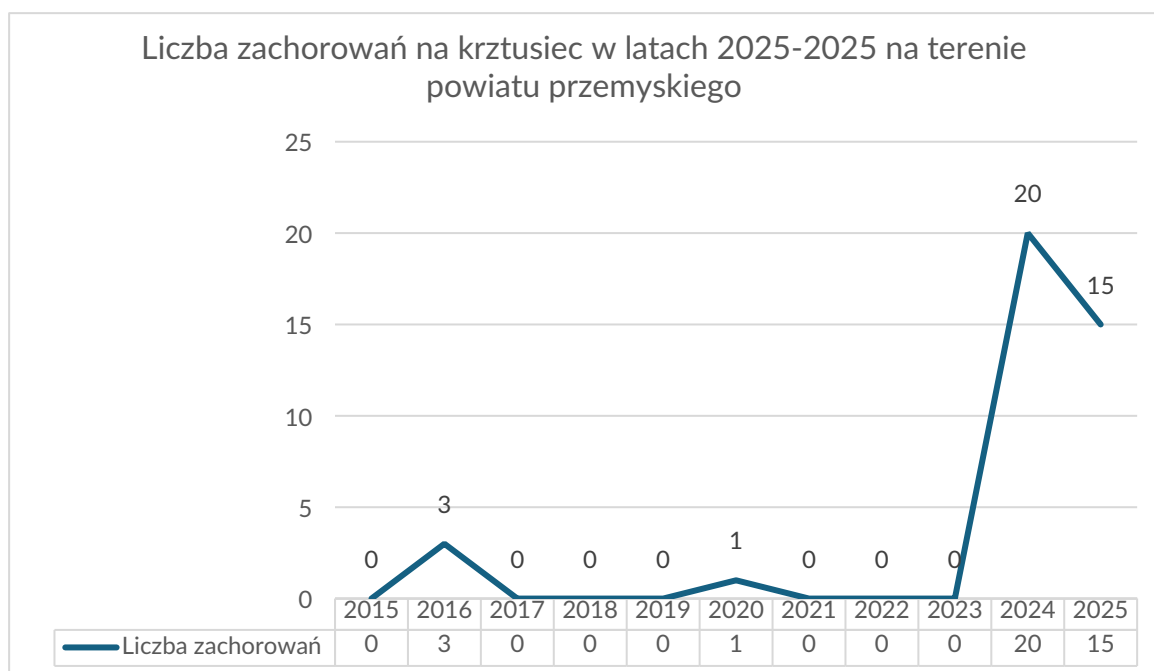
Wykres 12. Liczba zachorowań i hospitalizacji z powodu RSV na terenie powiatu przemyskiego w latach 2023-2025

W roku 2025 na terenie powiatu przemyskiego zachorowało **69** osób, w tym **18** dzieci poniżej 2 r.ż. Hospitalizacji wymagało **17** osób. Zakażenie wirusem RSV najczęściej było potwierdzane wykonaniem szybkiego testu „Combo” lub badaniem molekularnym wykonanym w warunkach szpitalnych. Porównując dane z lat poprzednich można stwierdzić, że w ostatnim roku znacznie wzrosła liczba zachorowań wywołanych wirusem RSV.

2.5.15. KRZTUSIEC

Krztusiec (dawniej: koklusz) jest ostrą chorobą dróg oddechowych, wywoływaną przez bakterie *Bordetella pertussis*. Charakterystycznym objawem choroby u dzieci jest długotrwanie utrzymujący się napadowy kaszel z wydzielaniem lepkiej plwociny, który może utrzymywać się nawet przez 3-miesiące. Rozpoznanie kliniczne wymaga potwierdzenia badaniami laboratoryjnymi. Źródłem zakażenia jest chory człowiek. Zakażenie następuje drogą kropelkową. Krztusiec ma szczególnie ciężki przebieg u dzieci poniżej 6 miesiąca życia. Wrażliwość na zakażenia osób nieuodpornionych za pomocą szczepień ochronnych jest powszechna.

W roku 2025 na terenie powiatu przemyskiego na krztusiec zachorowało **15** osób. Chorowały zarówno dzieci jak i dorośli, najwięcej zachorowań odnotowano u osób dorosłych. Leczenia szpitalnego wymagały **2** osoby dorosłe między 65-86 rokiem życia.

Wykres 13. Liczba zachorowań w latach 2015-2025 na terenie powiatu przemyskiego

W latach 2021-2023 nie występowały zachorowania na krztusiec, natomiast w roku 2025 zostało zgłoszonych aż 15 przypadków zachorowań na krztusiec z terenu powiatu przemyskiego. Zachorowania dotyczyły głównie osób dorosłych i seniorów, którzy nie posiadają już odporności nabytej w wyniku szczepień.

2.5.16. LEGIONELLA - CHOROBA LEGIONISTÓW

W roku 2025 w powiecie przemyskim zanotowano 2 przypadki zachorowania na Legionellę w postaci zapalenia płuc, chorowali mężczyźni. Pacjenci byli hospitalizowani w Wojewódzkim Szpitalu im. Św. O. Pio w Przemyślu. W trakcie przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że obydwaj mężczyźni korzystali z wody ciepłej pozyskiwanej z instalacji podłączonej do studni własnej. PPIS w Przemyślu pobrał próbki wody do badania w kierunku Legionella, badanie wykonane przez Laboratorium WSSE w Rzeszowie nie wykazało skażenia wody bakteriami Legionella.

3. NADZÓR NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Oddział Higieny Żywności i Żywienia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyślu sprawuje bieżący nadzór sanitarny:

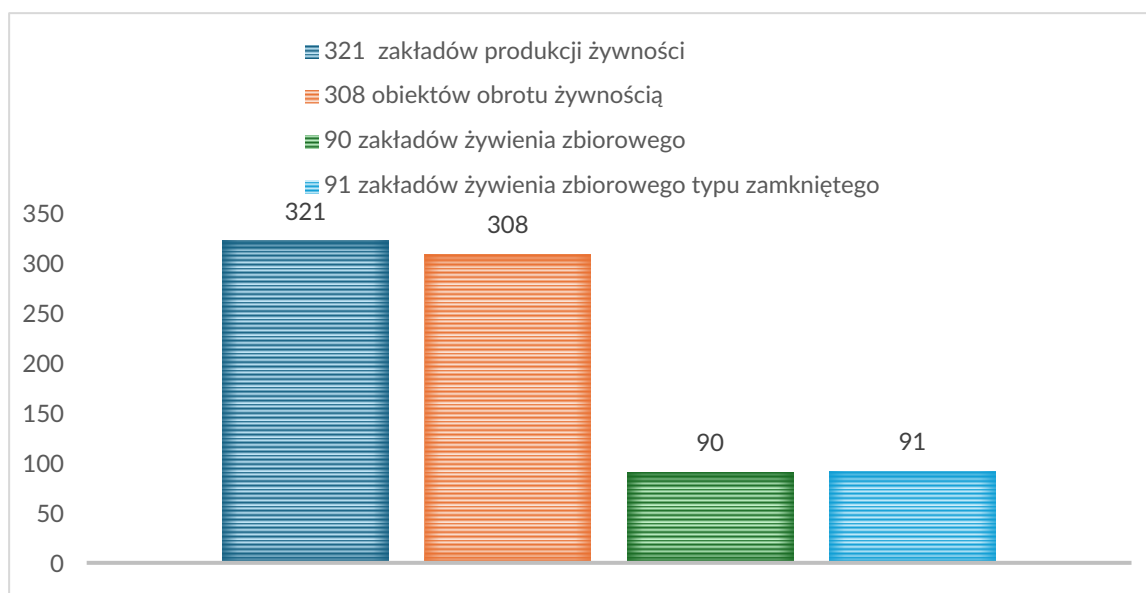
- w zakładach produkujących żywność,
- w gospodarstwach rolnych
- w obiektach obrotu artykułami spożywczymi,
- w zakładach żywienia zbiorowego,
- w obiektach obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W 2025 r. według rejestru zakładów aktywnych, prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyśle na terenie powiatu przemyskiego znajdowało się 846 obiektów, w tym:

- 321 zakładów produkcji żywności m.in.: 10 piekarni, 5 punktów z automatami do lodów, 4 ciastkarnie, 220 producentów pierwotnych działających również w ramach RHD lub dostaw bezpośrednich, 2 zakłady garmazeryjne,
- 308 obiektów obrotu żywnością m.in.: 151 sklepów spożywczych, 32 kioski spożywcze, 66 środków transportu żywności,
- 90 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego: 58 zakładów małej gastronomii, 32 restauracje,
- 91 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego m.in.: 1 blok żywienia w szpitalu, 7 stołówek w żłobkach, 50 stołówek szkolnych, 24 stołówki w przedszkolach,

W roku sprawozdawczym 2025 pracownicy Oddziału Higieny Żywności i Żywienia:

- przeprowadzili 257 kontroli sanitarnych, w tym 35 kontroli interwencyjnych (interwencje konsumenckie, kontrole w ramach funkcjonowania systemu RASFF),
- wydali 33 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych uchybień, w tym 4 decyzje w sprawie unieruchomienia/przerwania działalności całego lub części zakładu oraz 4 decyzje zakazujące wprowadzenie do obrotu,
- nałożyli 13 mandatów karnych na łączną kwotę 2950 zł.

Wykres 14. Liczba obiektów podlegających kontroli na terenie powiatu przemyskiego

3.1 OGÓLNA OCENA STANU SANITARNEGO NADZOROWANYCH OBIEKTÓW

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany jest zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniając przepisy w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych, w tym prawa żywnościowego. Kontrole prowadzone były na podstawie analizy ryzyka zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

Przy ocenie warunków sanitarnych kontrolowanych zakładów brano pod uwagę kryteria oceny sanitarnej obiektów żywności i żywienia m.in. stan techniczny i porządkowy pomieszczeń, wyposażenia oraz otoczenia zakładu, jakość i identyfikowalność surowców wykorzystywanych do produkcji, jakość wody stosowanej do przygotowywania żywności, stan zdrowia personelu pracującego w kontakcie z żywnością oraz posiadanie odpowiedniej odzieży roboczej, gospodarkę odpadami, wdrożenie i stosowanie systemów kontroli wewnętrznej odpowiednio do rodzaju działalności: systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli lub/i dobrej praktyki higienicznej, dobrej praktyki produkcyjnej.

W roku 2025 w obiektach obrotu żywnością na terenie powiatu przemyskiego przeprowadzono łącznie **99** kontroli. W obiektach tych wydano **5** decyzji

nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, **2** decyzje nakazujące wycofanie z obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości, **2** decyzje unieruchomienia zakładu, **6** decyzji zatwierdzających nowe obiekty obrotu żywnością. Nałożono **5** grzywnien w drodze mandatu karnego na łączną kwotę **1050 zł**.

W zakładach żywienia zbiorowego otwartego przeprowadzono łącznie **79** kontroli. Wydano **5** decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, **13** decyzji zatwierdzających nowe obiekty żywienia zbiorowego typu otwartego, **7** decyzji warunkowego zatwierdzenia, **3** decyzje wycofania z obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości. Nałożono **4** mandaty karne na łączną kwotę **1100zł**.

Na terenie powiatu przemyskiego w sezonie letnim w 2025 przeprowadzono kontrole w obiektach żywnościowo-żywnieniowych: żywienia zbiorowego typu otwartego ogółem – 10, w tym zakłady małej gastronomii, bary - 4, stołówki w jednostkach systemu oświaty - 3, automaty do produkcji lodów - 1, obiekty ruchome i tymczasowe na piknikach i imprezach plenerowych - 10.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości lub niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego natury bieżącej (brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, brak środków do mycia i dezynfekcji, brak stosowania na bieżąco instrukcji i procedur opracowanych w ramach GHP/GMP), nałożono na osoby winne zaniedbań 2 mandaty karne na kwotę 400 zł. W wyniku przeprowadzonych działań wydano 3 decyzje nakazujące zapewnienie odpowiedniego stanu sanitarno - technicznego ścian, sufitów, posadzek i blatów roboczych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny prowadził nadzór nad zakładami żywienia zbiorowego, które realizowały żywienie dzieci i młodzieży w czasie odbywania się wypoczynku letniego, a także w trakcie imprez masowych m.in. Odpustu w Kalwarii Pałacowskiej, Święta Pieroga w Ostrowie.

INTERWENCJE

W 2025 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyśle wpłynęło ogółem 8 interwencji przekazanych do rozpatrzenia przez mieszkańców

powiatu przemyskiego, z czego 2 interwencje zostały potwierdzone. Interwencje dotyczyły m.in.: nieprawidłowości związanych z nieodpowiednim stanem sanitarno-porządkowym i technicznym w pomieszczeniach zakładów, w tym również obecności szkodników i śladów ich bytowania, niewłaściwych warunków higienicznych podczas sprzedaży środków spożywczych, oferowania do sprzedaży produktów spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej w tym: produktów po upływie terminów ich przydatności do spożycia, nieprawidłowego przechowywania produktów spożywczych, a w szczególności produktów łatwopsujących się, braku aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarnych u pracowników zatrudnionych w kontakcie z żywnością. Podczas przeprowadzonych działań kontrolnych związanych ze zgłoszonymi interwencjami, wystawiono ogółem 2 mandaty karne osobom winnym zaniedbań na łączną kwotę 400 zł. Wydano 1 decyzję nakazującą unieruchomienie zakładu, 1 decyzję wycofania z obrotu produktów spożywczych nie spełniających wymagań zdrowotnych.

3.2 STAN SANITARNY ŚRODKÓW TRANSPORTU ŻYWNOŚCI

W ewidencji nadzorowanych zakładów przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyśle w 2025 roku znajdowało się 81 środków transportu zakwalifikowanych do kategorii niskiego ryzyka lub średniego ryzyka z wdrożonymi zasadami GHP/GMP. W 2025 roku do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS wpisano 3 środki transportu.

3.3 JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

W 2025 roku z obiektów zlokalizowanych na terenie powiatu przemyskiego do badań w ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobrano 23 próbki żywności.

Próbki żywności do badań pobierano m.in. w następujących zakresach:

- 2 próbki w zakresie zanieczyszczeń żywności pestycydami,
- 1 próbę w zakresie metali szkodliwych dla zdrowia, 6 próbek w zakresie zanieczyszczeń mikrobiologicznych, 1 próbkę w zakresie monitorowania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz

bakterii komensalnych, 4 próbki w kierunku mikotoksyn, 1 próbka w kierunku oznaczenia azotanów, 1 próbka w kierunku skażeń promieniotwórczych, 1 próbka w kierunku obecności substancji dodatkowych, 1 próbka w kierunku oznaczenia związków polarnych, 2 próbki w kierunku witamin oraz 3 próbki posiłków w kierunku wartości kalorycznej i wartości składników odżywczych.

Zakwestionowano 2 próbki:

- 1 próbka - szynka wieprzowa bez kości „Kraina Mięsa” pobrana w zakresie monitorowania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz bakterii komensalnych. W badanych próbkach stwierdzono obecność *Escherichia coli* szczepy odporne na cefalosporyny. Środek spożywczy zgłoszony w systemie RASFF
- 1 próbka - ziarno jęczmienia pobrana w ramach „Planu Poboru Próbek” w kierunku oznaczenia pozostałości pestycydów, która została zakwestionowana z uwagi na przekroczenie NDP pestycydu tribenuronu metylowego. Środek spożywczy zgłoszony w systemie RASFF.

3.4 NADZÓR NAD OBROTEM GRZYBAMI PRZETWÓRSTWEM GRZYBÓW ORAZ ZATRUCIAMI GRZYBAMI

W 2025 roku pracownicy PSSE w Przemyśle prowadzili czynności w zakresie udzielania konsultacji oraz klasyfikacji grzybów dziko-rośnących, zbieranych w okolicznych lasach miasta Przemyśla. Konsultacje i klasyfikacje w tym zakresie udzielane były przez pracowników PSSE posiadających odpowiednie uprawnienia klasyfikatorów grzybów.

Ogółem w 2025 roku przeprowadzono 21 konsultacji zebranych grzybów, podczas których poddano klasyfikacji 443 grzyby. Wśród sklasyfikowanych grzybów nie stwierdzono obecności grzybów trujących.

Najczęściej ocenianymi gatunkami grzybów dzikorosnących jadalnych były:

Podgrzybek brunatny, Borowik szlachetny, Podgrzybek zajączek, Koźlarz babka, Pieczarka polna, Opieńka miodowa, Czubajka kania, Mleczaj rydz, Maślak zwyczajny, Maślak sitarz.

3.5. SYSTEM WCZESNEGO OSTRZEGANIA O NIEBEZPIECZNEJ ŻYWNOŚCI I PASZACH– RASFF

W 2025 r. Oddział Higieny Żywności i Żywnienia Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Przemyśle otrzymał 7 powiadomień RASFF o produktach spożywczych i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością, które nie spełniały wymagań przepisów prawa krajowego, z czego 2 to powiadomienia alarmowe, natomiast 5 to powiadomienia informacyjne. Najczęstsze przyczyny zgłoszenia powiadomień do RASFF w 2025 r. to zanieczyszczenie produktów bakteriami *Salmonella*, stwierdzenie pozostałości pestycydów, przekroczenie limitów stosowanych dodatków do żywności. Przeprowadzono łącznie 25 kontroli sanitarnych. Nie wydawano decyzji dotyczących wycofania z obrotu handlowego zakwestionowanych środków spożywczych.

3.6. NADZÓR NAD BEZPIECZEŃSTWEM SUPLEMENTÓW DIETY

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyśle prowadzi stały nadzór nad wprowadzanymi do obrotu suplementami diety.

Pod nadzorem PPIS w Przemyśle w 2025 roku znajdowało się 6 aptek zlokalizowanych w powiecie przemyskim oraz jeden zakład będący producentem suplementów diety, który prowadzi detaliczną sprzedaż suplementów diety za pośrednictwem internetu. W roku 2025 przeprowadzono w w/w zakładzie 6 kontroli.

Prowadzono także weryfikację suplementów diety, które w prezentacji i reklamie za pośrednictwem platform handlowych on-line naruszają przepisy prawa żywnościowego w zakresie przestrzegania przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, mówiących o zamieszczaniu obowiązkowych informacji na temat żywności, które muszą być dostępne przed ostatecznym dokonaniem zakupu i muszą znajdować się w materiałach towarzyszących sprzedaży na odległość oraz przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 z dnia 20 grudnia 2006r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności, które

regulują znakowanie, jak również prezentację i reklamę suplementów diety z wykorzystaniem oświadczeń zdrowotnych.

W okresie od września do grudnia 2025r. z polecenia Głównego Inspektora Sanitarnego prowadzono monitoring stron internetowych za pośrednictwem których oferowane są do sprzedaży suplementy diety zawierające niedozwolone substancje. Przedsiębiorcy z terenu powiatu przemyskiego nie wprowadzali do obrotu suplementów diety, które zawierałyby substancje niedozwolone. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w 2025 roku pobrano u producenta suplementów diety 2 próbki w celu oznaczenia zawartości witamin i składników mineralnych.

3.7. ZNAKOWANIE ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

W 2025 roku w piekarniach, cukierniach, zakładach garmażeryjnych, placówkach handlu detalicznego oraz zakładach przetwórstwa owocowo – warzywnego zlokalizowanych na terenie tut. Inspektora Sanitarnego przeprowadzono kontrole znakowania środków spożywczych oferowanych bez opakowań lub pakowanych. Kontrolą znakowania objęto w szczególności pieczywo, wyroby garmażeryjne, przetwory i środki spożywcze pakowane. Celem przeprowadzonych działań była ocena jakości zdrowotnej środków spożywczych, w tym rzetelności i prawidłowości ich znakowania w stosunku do obowiązujących przepisów prawa oraz deklaracji zawartych w ich oznakowaniu, jak również ocena przestrzegania zasad obrotu tymi produktami.

Ponadto w trakcie sprawowanego nadzoru w szczególności nad zakładami obrotu żywnością sprawdzano znakowanie artykułów spożywczych (tym suplementów diety) zawierających w swoim składzie witaminy i składniki mineralne oraz oświadczenia żywieniowe i zdrowotne. Zawartość witamin i składników mineralnych umieszczonych na opakowaniach ocenianych produktów spożywczych była zgodna z załącznikiem I do Rozporządzenia (WE) Nr1925/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006r. w sprawie dodawania do żywności witamin i składników mineralnych oraz niektórych innych substancji. Umieszczane przez producentów na opakowaniach, ocenianych środków spożywczych, oświadczenia żywieniowe były zgodne z

załącznikiem do Rozporządzenia (WE) NR 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności.

3.8. JAKOŚĆ ZDROWOTNA MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ

Nadzór sanitarny nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością obejmuje bezpieczeństwo zdrowotne tych produktów. Podczas bieżących kontroli (w zakładach produkcji i obrotu żywnością) zwracano szczególną uwagę na wprowadzane do obrotu wyroby z tworzyw sztucznych do kontaktu z żywnością zawierające „dodatki pochodzenia naturalnego lub organicznego”. W wyniku interwencji, dotyczącej wprowadzania do obrotu wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością bez odpowiednich certyfikatów bezpieczeństwa, na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 200 zł za prowadzenie działalności w zakresie produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów.

3.9. NADZÓR NAD ZAKŁADAMI ŻYWIENIA ZBIOROWEGO TYPU ZAMKNIĘTEGO W POWIECIE PRZEMYSKIM

Żywnienie zbiorowe typu zamkniętego stanowi istotny element systemu bezpieczeństwa zdrowotnego ludności, obejmując szczególnie wrażliwe grupy konsumentów, takie jak: dzieci w żłobkach, przedszkolach i szkołach, wychowankowie domów dziecka oraz ośrodków specjalnych i wychowawczych, pensjonariusze domów pomocy społecznej, a także pacjenci szpitali. Zapewnienie prawidłowego żywienia w tych jednostkach ma kluczowe znaczenie dla profilaktyki zdrowotnej, prawidłowego rozwoju oraz procesu leczenia.

Warunki żywienia w jednostkach systemu oświaty regulowane są przepisami prawa żywnościowego, w szczególności rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. Natomiast w domach pomocy społecznej, zakładach opiekuńczo–lecniczych oraz szpitalach ocena żywienia prowadzona jest zgodnie z ogólnymi wytycznymi Głównego Inspektoratu Sanitarnego dla diety podstawowej.

W 2025 r. oceną objęto łącznie 28 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym: szpital, domy pomocy społecznej, żłobki i domy małego dziecka, stołówki szkolne, bursy i internaty, stołówki funkcjonujące w trakcie kolonii, półkolonii i obozów, przedszkola, domy dziecka oraz zakłady specjalne i wychowawcze. Kontrole obejmowały zarówno ocenę warunków sanitarno-technicznych, jak i analizę sposobu żywienia w oparciu o jadłospisy dekadowe.

3.9.1. KONTROLA BLOKÓW ŻYWIENIA W SZPITALACH

W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu sprawował nadzór nad 1 blokiem żywienia w szpitalu. W obiekcie przeprowadzono 2 kontrole sanitarne. W toku czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-technicznych. Oceny stanu żywienia pacjentów dokonano na podstawie analizy 10 kolejnych jadłospisów (z okresu od 11.10 do 20.10.2025 r.) przy wykorzystaniu Arkusza oceny dekadowej jadłospisów – załącznik nr 1 rekomendowanego przez GIS „Programu oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej”. Końcowa ocena sposobu żywienia wykazała klasę 1 – jadłospis dekadowy oceniono jako prawidłowy.

Dodatkowo, na polecenie WSSE w Rzeszowie, w dniu 27 października 2025 r. pobrano

na oddziale psychiatrycznym ogólnym bezpośrednio z talerzy 2 porcji obiadowe z diety podstawowej w celu oznaczenia wartości energetycznej oraz zawartości białek, tłuszczów i węglowodanów. Badania zostały wykonane przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Rzeszowie, Laboratorium Higieny Żywności i Żywienia – Pracownia w Przemyślu. Uzyskane wyniki były zbliżone do wartości obliczonych przez szpital przy użyciu programu komputerowego.

3.9.2. ŻYWIENIE DZIECI I MŁODZIEŻY W JEDNOSTKACH SYSTEMU OŚWIATY

W 2025 r. w 21 zakładach żywienia zbiorowego funkcjonujących w jednostkach systemu oświaty dokonano oceny sposobu żywienia na podstawie jadłospisów i zestawień dekadowych. Kontrole koncentrowały się na zgodności z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych

przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego. Analizie poddawano różnorodność posiłków, częstotliwość podawania warzyw i owoców, udział produktów pełnoziarnistych, nabiału, ryb oraz ograniczenie produktów o wysokiej zawartości cukru, soli i tłuszczów nasyconych. W ocenianych jednostkach nie stwierdzono istotnych odstępstw od obowiązujących wymagań.

Na polecenie WSSE w Rzeszowie w 1 jednostce prowadzącej żywienie dostarczane w ramach usługi cateringowej pobrano 1 posiłek obiadowy, bezpośrednio z talerzy, do badań laboratoryjnych w kierunku oznaczenia wartości energetycznej oraz zawartości białek, tłuszczów i węglowodanów. Wyniki badań były zbliżone do wartości wyliczonych przez placówki przy użyciu specjalistycznych programów komputerowych.

W 2025 r. przeprowadzono również kontrolę akcyjną w 3 automatach vendingowych zlokalizowanych w jednostkach systemu oświaty. Stwierdzono, iż oferowany asortyment spełniał wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

3.9.3. ŻYWIENIE W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2025 r. nadzorem objęto 3 bloki żywienia funkcjonujące w domach pomocy społecznej. Przeprowadzono 3 kontrole sanitarne, podczas których oceniano zarówno warunki higieniczne, jak i sposób planowania oraz realizacji żywienia. Jadłospisy dekadowe analizowano przy wykorzystaniu Arkusza oceny rekomendowanego przez GIS. Posiłki przygotowywane w DPS-ach były odpowiednio zbilansowane, dostosowane do wieku i stanu zdrowia pensjonariuszy oraz uwzględniały zapotrzebowanie na podstawowe składniki odżywcze.

3.10. REALIZACJA DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNO – OŚWIATOWEJ W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

3.10.1. PROFILAKTYKA I OŚWIATA W RAMACH IMPREZ PLENEROWYCH

W 2025 r. realizowano działania profilaktyczno–edukacyjne podczas imprez plenerowych, w tym w dniu 6 lipca 2025 r. podczas „Święta Pieroga” w Gminie

Przemyśl oraz w dniach 12–14 sierpnia 2025 r. podczas odpustu na terenie Kalwarii Pacławskiej.

Prowadzono działania informacyjne dotyczące zapobiegania zatruciom pokarmowym, prawidłowego przechowywania żywności oraz higieny rąk. Rozpowszechniano również materiały edukacyjne, w tym „5 kroków do bezpiecznej żywności”.

3.10.2. PROFILAKTYKA I OŚWIATA W TRAKCIE SEZONU ZIMOWEGO

W okresie zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży (17 lutego – 02 marca 2025 r.) prowadzono wzmożony nadzór nad obiektami żywienia oraz działania informacyjne dotyczące zapobiegania zatruciom pokarmowym i zanieczyszczeniom krzyżowym alergenami zgodnie z wytycznymi CXC 80-2020.

4. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu sprawuje nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie krajowych aktów prawnych o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz na podstawie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Jakość wody przeznaczonej do spożycia powinna odpowiadać wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Producenci wody prowadzą badania jakości wody na podstawie uzgodnionych z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, harmonogramów pobierania próbek wody. Sprawozdania z powyższych badań są na bieżąco przekazywane tut. Inspektorowi, który weryfikuje terminowość ich przekazywania oraz analizuje wyniki badań i określa przydatność wody do spożycia.

4.1. OCENA JAKOŚCI WODY DOSTARCZANEJ PRZEZ WODOCIĄGI

W roku 2025r. pod nadzorem Oddziału Higieny Komunalnej PSSE w Przemyślu znajdowało się 25 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w wodę i 22 wodociągi dostawców indywidualnych tj: szkół, obiektów użyteczności publicznej, producentów wyrobów wędliniarskich, restauracji. W ramach nadzoru sanitarnego nad wodociągami oraz indywidualnymi ujęciami wody zostały pobrane 134 próbki

wody. W ramach kontroli wewnętrznej wodociągu i usług zleconych pobrano łącznie 247 próbek wody. Wszystkie wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę zostały skontrolowane pod kątem stanu sanitarno – technicznego oraz pod kątem zabezpieczenia infrastruktury wodociągowej na wypadek zagrożenia chemicznego i mikrobiologicznego oraz rozwiązań w przypadku wystąpienia niekorzystnych sytuacji (procedury postępowania na wypadek sytuacji kryzysowej). Pobór próbek wody został przeprowadzony zgodnie z zaopiniowanym harmonogramem poboru próbek wody na rok 2025 tj. w wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę - pobór wody w ramach nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej przedsiębiorcy oraz w wodociągach indywidualnych - pobór prób wody tylko w ramach kontroli wewnętrznej producenta wody.

W 2025r. na terenie powiatu przemyskiego miała miejsce rozbudowa Stacji Uzdatniania Wody w Kalnikowie. Przebudowano i rozbudowano Stację Uzdatniania Wody wraz z rozbiórką istniejących obiektów budowlanych. W ramach rozbudowy powstał m.in. nowy budynek Stacji Uzdatniania Wody, zbiornik wody surowej o poj. 58,90 m³ (żelbetowy, prefabrykowany), w którym przy wykorzystaniu strumienic następuje napowietrzanie wody surowej, redukcja amoniaku oraz zachodzą procesy sedymentacji. Wykonano dwa zbiorniki wyrównawcze wody uzdatnionej o poj. 88,00m³ każdy, odстойnik wód popłucznych, wraz z pompą odprowadzającą popłuczyny, sieci i instalacje między obiektowe tj.: wodociągowe, kanalizacyjne, technologiczne oraz elektryczne, wylot wód popłucznych do rowu melioracyjnego. Kolejna inwestycja miała miejsce w miejscowości Łodzinka, w której nastąpiła przebudowa oraz modernizacja Stacji Uzdatniania Wody. W trakcie modernizacji zmieniono sposób ujmowania wody z ujęcia powierzchniowego na ujęcie głębinowe. Dokonano wymiany głównej sieci wodociągowej z rur stalowych na rury PE. Modernizacja stacji SUW polegała na zamontowaniu nowych urządzeń filtrujących napowietrzaczy, odżelaziaczy, nowych zbiorników wodnych służących do magazynowania wody uzdatnionej. Zamontowano 2 lampy UV służące do dezynfekcji wody. Zamontowano chlorator służący jako dodatkowy zapasowy sposób dezynfekcji wody.

Modernizacja dotyczyła także wodociągu Orły, którego produkcja wody wynosiła od

101-1000 m³/d. Przedsiębiorca dokonał wymiany sieci wodociągowej z rur azbestowo-cementowych oraz PCV na rury PE.

W 2025 roku zostały zakwestionowane następujące próby wody z wodociągów:

1. Wodociąg Wybrzeże – przekroczone parametry: liczba bakterii grupy coli – 1jtk/100ml, 18jtk/100ml, Escherichia coli – 1jtk/100ml.
2. Wodociąg Olszany II – przekroczone parametry: liczba bakterii grupy coli – 2jtk/100ml.
3. Wodociąg własny OSTOJA Kalwaria Pałacowska – przekroczone parametry: bakterie grupy coli 6jtk/100ml, bakterie grupy coli 2jtk/100ml, mętność 6,2 NTU.
4. Wodociąg własny Szkoły Podstawowej w Ruszelczycach – przekroczony parametr: ogólna liczba mikroorganizmów >300 jtk/ml.
5. Wodociąg własny Szkoły Podstawowej w Przedmieściu Dubieckim – przekroczony parametr: ogólna liczba mikroorganizmów >300 jtk/ml.
6. Wodociąg Łodzinka - przekroczony parametr: ogólna liczba mikroorganizmów >300 jtk/ml.
7. Wodociąg własny Szkoły Podstawowej w Iskani – przekroczone parametry: mętność 5,5 NTU, mętność 4,8 NTU.
8. Wodociąg Orły – przekroczone parametry: mętność 1,2 NTU, mętność 10.5 NTU, zapach – nieakceptowalny.
9. Wodociąg PKP Żurawica – przekroczony parametr: mętność 3,2 NTU.
10. Wodociąg własny Szkoły Podstawowej w Żohatynie – przekroczone parametry: żelazo 660µ/l, mętność 36,6 NTU.
11. Wodociąg własny Szkoły Podstawowej w Sufczynie – przekroczone parametry: Escherichia coli 4jtk/100ml, bakterie grupy coli 40 jtk/100ml.
12. Wodociąg własny Szkoły Podstawowej w Leszczawie Dolnej - przekroczone parametry: bor 2,82mg/l, bor 3,0 mg/l, mętność 4.5 NTU, żelazo 243µg/l, sól 404 µg/l.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu w związku z powyższym prowadził postępowania administracyjne, a skuteczne działania naprawcze doprowadziły do uzyskania odpowiedniej jakości wody w/w wodociągach. Na koniec

roku wszystkie wodociągi posiadały wodę zdatną do picia za wyjątkiem wodociągu w Szkole Podstawowej w Leszczawie Dolnej, w której stwierdzono brak przydatności wody do spożycia z uwagi na przekroczenia parametrów: bor, mętność, żelazo, sól.

4.2. LEGIONELLA

W związku z zagrożeniami, jakie niesie ze sobą występowanie bakterii z rodzaju Legionella w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, badania ciepłej wody w kierunku występowania bakterii z rodzaju Legionella sp. wykonywane były w podmiotach prowadzących działalność leczniczą stacjonarnie i całodobowo. Próby wody w kierunku oznaczenia bakterii Legionella zostały zaplanowane na 2025r. w następujących obiektach na terenie powiatu przemyskiego: w Wojewódzkim Podkarpackim Szpitalu Psychiatrycznym im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy ul. Różana 9, 37-710 Żurawica oraz w ZOL „Zacisze” w Winnem Podbukowina. W Wojewódzkim Podkarpackim Szpitalu Psychiatrycznym im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy ul. Różana 9, 37-710 Żurawica stwierdzono skażenie wysokiej instalacji ciepłej wody tj.: 8000 jtk/100ml wody na Oddziale Psychogeriatrycznym, kotłownia – woda wpływająca do podgrzewacza – 7500 jtk/100m i kotłowania - woda wypływająca z podgrzewacza 5600 jtk/100ml. Wydano decyzję administracyjną. Działania naprawcze podjęte przez Szpital w Żurawicy przyniosły pozytywny efekt. Instalacja ciepłej wody jest pod kontrolą. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyśle w ramach nadzoru sanitarnego pobrał wodę w celu analizy pod kątem obecności bakterii Legionella w dwóch domach prywatnych, w miejscowościach: Wacławice i Hucisko Nienadowskie w związku z zachorowaniem na Legionellę mieszkańców. W obu próbkach wody nie stwierdzono przekroczeń parametru Legionella Sp. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyśle mając na uwadze bezpieczeństwo zdrowotne ludzi, wystosował pisma przypominające właścicielom obiektów aby zwrócili szczególną uwagę na właściwą eksploatację instalacji ciepłej wody użytkowej w swoich obiektach (prysznic), właściwą eksploatację klimatyzacji i wentylacji.

4.3. PŁYWALNIE

Na terenie powiatu przemyskiego znajduje się basen przy przedszkolu „Kraina Marzeń” w Buszkowicach oraz kompleks basenowo – rekreacyjny w Birczy.

Woda w basenie „Kraina Marzeń” w Buszkowicach zasilana jest z wodociągu Przemyśl. Basen posiada jedną nieckę, która służy do nauki pływania dla dzieci z przedszkola „Kraina Marzeń”. Przed wejściem na basen zlokalizowano matę ze środkiem dezynfekcyjnym. Zapewniono 4 natryski w szatniach. Na terenie obiektu nie ma: urządzeń wytwarzających aerozol wodno-powietrzny, wanny SPA itd., oraz niecek do nauki pływania dla niemowląt i dzieci do lat 3. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu co roku zatwierdza harmonogram pobierania próbek wody z niecki basenowej na każdy kolejny rok. Harmonogram obejmował częstotliwość i parametry zgodnie z rozporządzeniem tj.: *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa*, ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}/48\text{h}$, *Legionella*, potencjał redox, chlor wolny, pH, mętność, azotany, utlenialność, chloroform, Σ THM. Częstotliwość wykonywania badań jest zgodna z zatwierdzonym harmonogramem. Zarządzający basenem dokumentuje wyniki bieżącej obserwacji wody, prowadzi nadzór pracy urządzeń, rejestruje wyniki pomiarów jakości wody. W roku 2025 do parametrów kwestionowanych, w badaniach wykonywanych w ramach nadzoru sanitarnego, należał: trichlorometan (chloroform). Wydano decyzję na doprowadzenie wody do wymagań obowiązującego rozporządzenia. Po skutecznych działaniach naprawczych uzyskano poprawę przekroczonego w wodzie parametru.

Badania jakości wody z pływalni, wykonane w ramach kontroli wewnętrznej obiektu, zarządzający pływalnią zlecił firmie SGS Polska Sp. z o.o. Laboratorium Środowiskowe w Pszczynie. Badania jakości wody z pływalni wykonane w ramach nadzoru sanitarnego przeprowadzone były w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Rzeszowie Oddział Laboratoryjny w Przemyślu. Woda odpowiada wymogom obowiązującego rozporządzenia.

Kompleks basenowo – rekreacyjny w Birczy to obiekt otwarty wyłącznie w sezonie letnim. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu zatwierdza harmonogram pobierania próbek wody z niecek basenowych na kolejny rok. Harmonogram obejmował częstotliwość i parametry zgodnie z rozporządzeniem tj.:

Escherichia coli, Pseudomonas aeruginosa, ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}/48\text{h}$, Legionella, potencjał redox, chlor wolny, pH, mętność, azotany, utlenialność, chloroform, Σ THM. Częstotliwość wykonywania badań jest zgodna z zatwierdzonym harmonogramem. Zarządzający Kompleksem basenowo – rekreacyjnym dokumentuje wyniki bieżącej obserwacji wody, prowadzi nadzór pracy urządzeń oraz rejestruje wyniki pomiarów jakości wody. Parametry jakie obejmował zakres badań laboratoryjnych są zgodne z wymogami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. z 2022 r., poz.1230). Badania jakości wody z Kompleksu basenowo – rekreacyjnego wykonane w ramach kontroli wewnętrznej obiektu zarządzający pływalnią zlecił firmie POLCARGO Medyka Rzeczoznawstwo i Kontrola Towarów w Obrocie Międzynarodowym Sp. z o.o. 37-732 Medyka 161. Badania jakości wody z pływalni wykonane w ramach nadzoru sanitarnego przeprowadzone były w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Rzeszowie Oddział Laboratoryjny w Przemyśle. W sezonie letnim woda odpowiadała wymogom obowiązującego rozporządzenia.

4.4 KĄPIELISKA I MIEJSCA OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI

W 2025 roku funkcjonowało 1 zorganizowane kąpielisko w miejscowości Ostrów o nazwie „Plaża Ostrów” czynne w okresie letnim od 15.06.2025r. do dnia 31.08.2025r. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli przed rozpoczęciem sezonu pobrano z nadzoru próby wody określając następujące parametry: enterokoki kałowe, Escherichia coli, oraz oceniono wizualnie wodę określając jej barwę, zapach, obecność piany, plamy oleju, zapach fenolu, przeźroczystość, osady smoliste, przedmioty pływające, zakwity sinic. W trakcie trwania sezonu letniego pobrano próby wody zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem poboru próbek wody z kąpieliska na sezon 2025 r. i wystawiono bieżące oceny jakości wody w kąpielisku "Plaża Ostrów" – woda przydatna do kąpieli. W sumie pobrano 1 próbkę wody z nadzoru i 3 próbki wody w ramach kontroli wewnętrznej. Na koniec sezonu kąpielowego wystawiono zbiorczą Ocenę Bieżącej Jakości Wody w Kąpielisku Ośrodka Wypoczynkowego „Plaża Ostrów” i

sklasyfikowano jakość wody w kąpielisku jako doskonałą. W całym sezonie wystawiono łącznie 4 oceny jakości wody w kąpielisku.

4.5. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyśle na terenie powiatu przemyskiego znajduje się 26 zakładów fryzjersko – barberskich, 1 zakład kosmetyczny, w którym nie są wykonywane zabiegi z przerywaniem ciągłości tkanek, 12 zakładów kosmetycznych. W 2025 roku skontrolowano zaplanowane do kontroli zakłady. Ze względu na stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości w jednym obiekcie na terenie gminy Krzywczka prowadzono postępowanie administracyjne. Została wydana decyzja nakazująca opracowanie i wdrożenie procedur higienicznych obowiązujących w zakładach fryzjerskich i kosmetycznych, dotyczących postępowania przy wykonywaniu czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, postępowania przy przeprowadzaniu dezynfekcji skóry i błon śluzowych oraz dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń. Procedury zostały przedstawione do wglądu w związku, z tym wystawiono decyzję umarzającą postępowanie.

Zakład kosmetyczny, w którym nie są wykonywane zabiegi z przerywaniem ciągłości tkanek oceniono jako dobry. W zakładach/salonach świadczących usługi w branży beauty wykonujących zabiegi z naruszeniem ciągłości tkanek nie stwierdzono nieprawidłowości.

4.6. OBIEKTY HOTELARSKIE – HOTELE, MOTELE, PENSJONATY, KEMPINGI, DOMY WYCIECZKOWE, SCHRONISKA MŁODZIEŻOWE, PENSJONATY, POLA BIWAKOWE I INNE OBIEKTY, W KTÓRYCH ŚWIADCZONE SĄ USŁUGI HOTELARSKIE

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Przemyśle znajduje się:

- **5 hoteli** - w skontrolowanych obiektach nie stwierdzono uchybień,
- **2 pensjonaty** - nie były zaplanowane do kontroli w 2025r.,

- 47 obiektów agroturystycznych - z których 2 skontrolowano, nieprawidłowości nie stwierdzono.

4.7. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ, PLACÓWKI ZAPEWNIAJĄCE CAŁODOBOWĄ OPIEKĘ, NOCLEGOWNIE I DOMY DLA BEZDOMNYCH, INNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POMOCY SPOŁECZNEJ

Pod nadzorem tut. Inspektora Sanitarnego znajdują się 2 Domy Pomocy Społecznej. Obiekty nie były przewidziane do kontroli na 2025r.

4.8. DWORCE AUTOBUSOWE, DWORCE I STACJE KOLEJOWE, ŚRODKI TRANSPORTU

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Przemyśle na terenie powiatu znajduje się 1 dworzec autobusowy. Obiekt nie był zaplanowany do kontroli w roku 2025 r.

4.9. CMENTARZE I DOMY POGRZEBOWE

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Przemyśle na terenie powiatu znajdują się:

- 74 cmentarze komunalne oraz 14 cmentarzy wyznaniowych,
- 5 zakładów pogrzebowych świadczących usługi w zakresie przechowywania zwłok, przenoszenia i przewozu zwłok.

Zakłady pogrzebowe i cmentarze znajdujące się na terenie powiatu przemyskiego nie były zaplanowane do kontroli na 2025 rok.

4.10 INNE OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W ewidencji „innych obiektów użyteczności publicznej” Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, na terenie powiatu przemyskiego znajdują się:

- Zakład Karny w Medyce - przeprowadzona kontrola sanitarna nie wykazała uchybień,
- 2 ustępy publiczne, które nie zostały zaplanowane do kontroli na 2025r.

Mając na względzie polecenia Wojewody Podkarpackiego od miesiąca lipca 2024r. w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie pracownicy tut. Inspektora przeprowadzili 79 kontroli terenu drogi dojazdowej do DPG Medyka, 45 kontroli terenu przy Przejściu Pieszym w Medyce oraz 42 kontrole Miejsca Obsługi Podróżnych (MOP Zamiechów przy Autostradzie A4). Kontrolujący przeprowadzili łącznie 166 kontroli sprawdzając stan sanitarny terenu dojazdowego do przejścia Granicznego w Medyce, ilość i stan sanitarny toalet TOI-TOI, czystość terenu wokół koszy na odpady komunalne ich wypełnienie, długość kolejki samochodów ciężarowych typu TIR. Wszystkie nieprawidłowości były na bieżąco zgłaszane przedstawicielowi Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad oraz Wójtowi Gminy Medyka.

5 NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNO-HIGIENICZNYMI ŚRODOWISKA PRACY I CHEMIKALIAM

5.1 DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA W RAMACH BIEŻĄCEGO NADZORU SANITARNEGO OCHRONY ZDROWIA PRACOWNIKÓW PRZED SZKODLIWYMI I UCIAŻLIWYMI CZYNNIKAMI WYSTĘPUJĄCYMI W MIEJSCU PRACY

Nadzór nad warunkami pracy ma na celu poprawę warunków pracy oraz ochronę zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy, w tym przede wszystkim zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. Główne kierunki działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w zakresie prowadzonego nadzoru sanitarnego z zakresu higieny pracy określone były w *Wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2025 r.* W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego Oddział Higieny Pracy PSSE Przemysł realizował w 2025 r. działania kontrolne dotyczące przestrzegania przepisów m.in. z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich u zatrudnionych pracowników, występowania substancji chemicznych i ich mieszanin,

czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy, występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy, a także oceny ryzyka zawodowego. W roku 2025 w ewidencji znajdowało się 293 zakłady pracy na terenie powiatu przemyskiego. Pracownicy pionu Higieny Pracy przeprowadzili 21 kontroli w 19 zakładach pracy zatrudniających łącznie 746 pracowników, w tym 640 osób zatrudnionych bezpośrednio przy produkcji, 208 osób zatrudnionych w porze nocnej. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że w warunkach przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia/natężenia czynnika szkodliwego w środowisku pracy czynności zawodowe wykonuje:

- 9 pracowników w narażeniu na nadmierny hałas;
- 5 pracowników pracujących w warunkach przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia czynnika chemicznego (2 osoby – cement portlandzki, frakcja wdychalna i frakcja respirabilna, 3 osoby – pył drewna, frakcja wdychalna);

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych w zakładach pracy stwierdzono m.in.:

- brak aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w 4 zakładach pracy,
- przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń/natężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy w 2 zakładach pracy.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości wydano 3 decyzje na poprawę warunków pracy, dotyczące: przeprowadzenia pomiarów i badań czynników szkodliwych w środowisku pracy, obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy. Nie wydano decyzji unieruchamiającej stanowisko pracy oraz postanowień o nałożeniu grzywien celem przymuszenia do wykonania obowiązku. W odniesieniu do czynników o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy przeprowadzono kontrole w 4 zakładach pracy, w jednym zakładzie stwierdzono przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia czynnika szkodliwego o działaniu rakotwórczym tj. pyłu drewna (frakcja wdychalna).

5.2. OCENA WARUNKÓW PRACY I WYPEŁNIANIE PRZEZ PRACODAWCÓW OBOWIĄZKÓW WYNIKAJĄCYCH Z OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO PRACOWNIKÓW NARAŻONYCH NA SUBSTANCJE RAKOTWÓRCZE LUB MUTAGENNE ZAWARTE W LEKACH CYTOSTATYCZNYCH

W ewidencji Oddziału Higieny Pracy brak zakładów pracy z terenu powiatu przemyskiego stosujących leki cytostatyczne.

5.3. OCENA WARUNKÓW PRACY PODCZAS ZABEZPIECZANIA/USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST- NA PODSTAWIE KONTROLI PRZEPROWADZONYCH W 2024 ROKU

Na terenie powiatu przemyskiego nie zewidencjonowano przedsiębiorstw zajmujących się usuwaniem bądź transportem wyrobów/odpadów zawierających azbest. PPIS w Przemyśle otrzymał w 2025 r. 2 zawiadomienia o zamiarze przeprowadzenia takich prac. Przeprowadzono 1 kontrolę – demontaż poszycia dachów budynków wykonanych z płyt cementowo-azbestowych, które realizowała firma z województwa małopolskiego.

5.4. CHOROBY ZAWODOWE

W roku 2025 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyśle wpłynęło 4 zgłoszenia dotyczące podejrzenia choroby zawodowej u pracowników zamieszkujących na terenie powiatu przemyskiego:

- 1 zgłoszenie dotyczyło choroby z poz. 21 wykazu chorób zawodowych – obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1, 2 i 3 kHz,
- 2 zgłoszenia dotyczy podejrzenia choroby zawodowej z pozycji 26 wykazu chorób zawodowych – choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza,
- 1 zgłoszenie z pozycji 3.1 wykazu chorób zawodowych - pylica płuc: pylica krzemowa. Prowadzono 3 postępowania w sprawach chorób zawodowych. Wydano 3 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej z pozycji 26 wykazu chorób zawodowych

– choroby zakaźne lub pasożytnicze, albo ich następstwa, jedna z nich dotyczyła choroby COVID-19, a 2 z nich boreliozy. Wydano 3 decyzje o braku podstaw do rozpoznania choroby zawodowej. 2 decyzje dotyczyły jednego zakładu pracy, w odniesieniu do 2 pracowników, którzy wykonywali pracę na terenie innego powiatu w zakresie poz. 26 wykazu chorób zawodowych - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza, 1 decyzja w zakresie pozycji 20.1 wykazy chorób zawodowych - przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka oraz 1 decyzję z pozycji 6 wykazu chorób zawodowych – astma oskrzelowa.

5.5. DZIAŁANIA W ZAKRESIE BADAŃ I POMIARÓW CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA W ŚRODOWISKU PRACY

W ramach nadzoru nad środowiskiem pracy w roku 2025 wykonano badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia w 1 zakładzie z terenu powiatu przemyskiego, w wyniku czego stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia drgań mechanicznych przenoszonych przez kończyny górne (drgania miejscowe). Wobec zakładu zostało wszczęte postępowanie administracyjne.

5.6. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA W RAMACH BIEŻĄCEGO NADZORU SANITARNEGO

5.6.1 PRODUKTY KOSMETYCZNE

Produkt kosmetyczny – oznacza każdą substancję lub mieszaninę przeznaczoną do kontaktu z zewnętrznymi częściami ciała ludzkiego (naskórkiem, owłosieniem, paznokciami, wargami oraz zewnętrznymi narządami płciowymi) lub z zębami oraz błonami śluzowymi jamy ustnej, którego wyłącznym lub głównym celem jest utrzymywanie ich w czystości, perfumowanie, zmiana ich wyglądu, ochrona, utrzymywanie w dobrej kondycji lub korygowanie zapachu ciała. Za produkt kosmetyczny nie jest uznawana substancja lub mieszanina przeznaczona do spożycia, wdychania, wstrzykiwania lub wszczepiania do ciała ludzkiego. Kosmetykami nie są produkty o działaniu antybakteryjnym, anty-grzybiczym oraz

odstraszającym. W wykazie zakładów wytwarzających produkty kosmetyczne znajduje się 1 podmiot gospodarczy działający na terenie powiatu przemyskiego. W ramach sprawowanego bieżącego nadzoru sanitarnego w przedmiotowym zakresie przeprowadzono 1 kontrolę u wytwórcy, a jednocześnie osoby odpowiedzialnej za wprowadzane do obrotu produkty kosmetyczne, w zakresie wymaganej dokumentacji tj. raportów bezpieczeństwa produktów kosmetycznego.

5.6.2. PRODUKTY BIOBÓJCZE

Produkt biobójczy oznacza każdą substancję lub mieszaninę, składającą się z jednej lub kilku substancji czynnych lub wytwarzającą jedną lub więcej substancji czynnych, której przeznaczeniem jest niszczenie, odstraszanie, unieszkodliwienie organizmów szkodliwych, zapobieganie ich działaniu lub zwalczanie ich w jakikolwiek sposób inny niż działanie czysto fizyczne lub mechaniczne. Substancja czynna oznacza substancję działającą na organizmy szkodliwe lub przeciwko nim lub mikroorganizm działający na organizmy szkodliwe lub przeciwko nim. W 2025 r. w zakresie nadzoru nad produktami biobójczymi przeprowadzono łącznie 4 kontrole, podczas których zostało skontrolowanych łącznie 7 produktów biobójczych. Nie wydano decyzji administracyjnych w przedmiocie nadzoru nad środkami biobójczymi.

5.6.3. SUBSTANCJE CHEMICZNE I ICH MIESZANINY

W ramach nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu preparatów chemicznych nie przeprowadzono kontroli mających na celu ustalenie wywiązania się pracodawców z obowiązków wynikających z rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielenia zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH). Na terenie powiatu przemyskiego nie prowadziły działalności podmioty produkujące lub importujące substancje niebezpieczne, zobowiązane do dokonania rejestracji lub rejestracji wstępnej tych substancji.

5.6.4 DETERGENTY

W 2025 roku nie wykonano żadnych kontroli w ramach nadzoru nad produktami z kategorii detergenty

5.6.5. PREKURSORY NARKOTYKÓW KAT. 2 i 3

Prekursory narkotyków to substancje chemiczne posiadające szereg legalnych zastosowań, takich jak wytwarzanie tworzyw sztucznych, produktów farmaceutycznych, kosmetyków, perfum, detergentów lub środków aromatyzujących. Są one również przedmiotem obrotu na potrzeby legalnych zastosowań na rynkach regionalnych i światowych, ale niektóre z nich mogą zostać wykorzystane do produkcji narkotyków. W ewidencji Oddziału Higieny Pracy brak zakładów z terenu powiatu przemyskiego prowadzących działalność w tym zakresie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu nie wydawał w 2025 r. zezwoleń na wywóz prekursorów narkotyków gr. 2 i 3 do krajów trzecich.

5.7. DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEGO POWIATOWEGO INSPEKTORA SANITARNEGO W PRZEMYŚLU W ZAKRESIE ZMNIEJSZANIA ZAGROŻEŃ ZDROWIA PUBLICZNEGO STWARZANYCH PRZE ŹRODKI ZASTĘPCZE I NOWE SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE W 2024 R

5.7.1. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W OBSZARZE ZATRUĆ ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI LUB NOWYMI SUBSTANCJAMI PSYCHOAKTYWNYMI

W roku 2025 nie odnotowano zatruć i zgonów spowodowanych użyciem nowych substancji psychoaktywnych oraz środków zastępczych. Na terenie powiatu przemyskiego brak sklepów stacjonarnych prowadzących sprzedaż nowych substancji psychoaktywnych i środków zastępczych.

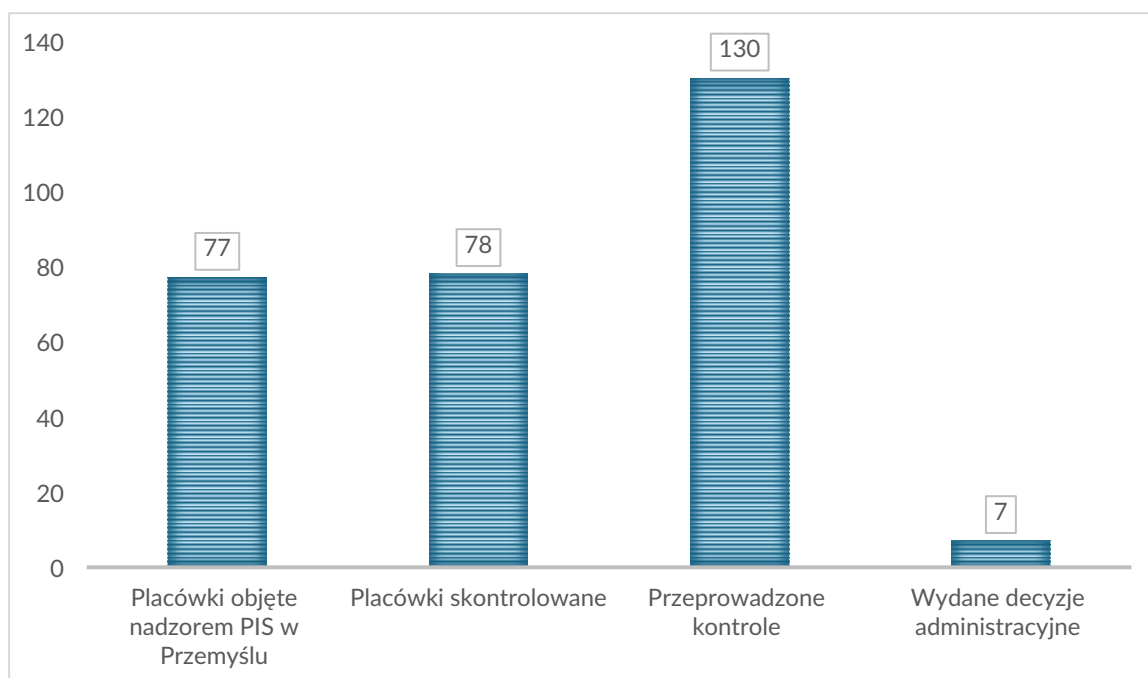
5.7.2. OGRANICZENIE OBROTU I DOSTĘPNOŚCI ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH

Na terenie powiatu przemyskiego w roku 2025 nie prowadzono działań kontrolnych w zakresie przestrzegania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, w związku z brakiem podmiotów prowadzących działalność gospodarczą polegającą na udostępnianiu w punktach stacjonarnych substancji i mieszanin chemicznych pod postacią e-papierosów jednorazowego i wielokrotnego użytku, liquidów, aromatów, baz itp.

6. NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNYMI W PLACÓWKACH NAUCZANIA, WYCHOWANIA I WYPOCZYNKU

Na terenie powiatu przemyskiego w 2025 r. nadzorem sanitarnym objętych było 77 placówek oświatowo – wychowawczych. W ciągu roku przeprowadzono 130 kontroli sanitarnych w 78 obiektach. Kontrole dotyczyły stanu sanitarno-higienicznego obiektów oraz higieny procesu nauczania, w tym warunków do utrzymania czystości osobistej uczniów, właściwego rozkładu zajęć i przerw w celu niedopuszczenia do przemęczenia, zachowania warunków ergonomii i odpowiednich parametrów technicznych ławek, krzeseł i mebli szkolnych, dbania o właściwe oświetlenie, ogrzewanie i wentrowanie sal szkolnych w placówkach oświatowo - wychowawczych. Kontrole dotyczyły również przygotowania placówek do rozpoczęcia roku szkolnego 2025/2026.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 7 decyzji wymiarowych na łączną kwotę 1528 zł. Ponadto wydano 6 decyzji administracyjnych dotyczących poprawy stanu sanitarno-higienicznego placówki, nakazujących przeszkolenie pracowników placówki z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej, zapewnienia w apteczkach pierwszej pomocy środków opatrunkowych z aktualną datą ważności oraz instrukcji udzielania pomocy, oznakowania mebli szkolnych, zapewnienia aktualnych kart charakterystyki posiadanych substancji chemicznych oraz uzyskanie przez pracowników aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych.

Wykres 15. Kontrola placówek w 2025 r. na terenie powiatu przemyskiego

6.1. STAN SANITARNO-TECHNICZNY PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

Przeprowadzone kontrole wykazały, iż w 6 skontrolowanych placówkach nie były spełnione wymagania sanitarno - higieniczne. Placówki w których stwierdzono uchybienia to: Szkoła Podstawowa w Wyszatycach, Przedszkole „Tęczowe” w Wapowcach, Szkoła Podstawowa w Ruszelczycach, Zespół Szkolno – Przedszkolny w Łętowni, Zespół Szkolno – Przedszkolny Nr 1 w Żurawicy oraz Zespół Szkolno – Przedszkolny w Fredropolu. W pozostałych placówkach nie stwierdzono nieprawidłowości.

6.2. OCENA WARUNKÓW DO UTRZYMANIA HIGIENY OSOBISTEJ DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2025 r. oceniono, iż spośród skontrolowanych placówek właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej zapewniały wszystkie placówki nauczania i wychowania. 10 skontrolowanych placówek posiada własne ujęcie wody bez uzdatniania wody i 7 placówek nie jest podłączonych do sieci kanalizacyjnej, posiada szambo. Pozostałe

skontrolowane obiekty w 2025 r. posiadają wodociągi publiczne oraz kanalizację publiczną, które są zarządzane przez Gminne Zakłady Wodno-Kanalizacyjne. W skontrolowanych placówkach nie stwierdzono braków bieżącej ciepłej i zimnej wody. Placówki zapewniają w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych środki higieny osobistej oraz właściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń sanitarnych.

6.3. ERGONOMIA WYPOSAŻENIA PLACÓWEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2025 r. w ramach bieżącego nadzoru kontrolowano stanowiska pracy ucznia pod kątem dostosowania mebli do wzrostu uczniów. Kontrolę przeprowadzono w 2 placówkach oświatowo-wychowawczych, w 7 oddziałach szkół podstawowych. Łącznie sprawdzono 40 stanowisk. W 1 kontrolowanej placówce stwierdzono uchybienia w w/w zakresie. Wydano decyzję administracyjną.

Tabela 5. Ocena dostosowania stolików i krzeseł do warunków antropometrycznych uczniów.

Rodzaj placówki	Ocena dostosowania mebli do wzrostu uczniów i przedszkolaków			Stwierdzono nieprawidłowości		
	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba stanowisk	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba stanowisk
Szkoły Podstawowe funkcjonujące samodzielnie	1	2	10	0	0	0
Szkoły Podstawowe funkcjonujące w Zespołach	1	5	30	1	5	30
SUMA	2	7	40	1	5	30

6.4. ZAPEWNIENIA MIEJSCA NA PODRĘCZNIKI I PRZEBORY SZKOLNE I HIGIENICZNA OCENA ROZKŁADÓW ZAJĘĆ LEKCYJNYCH W PLACÓWKACH

Mając na uwadze konsekwencje noszenia przeciążonych plecaków pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyśle w swojej pracy podejmują działania mające na celu profilaktykę wad postawy. W tym celu podczas kontroli sanitarnych w placówkach oświatowych nauczania sprawdzali, w jaki sposób

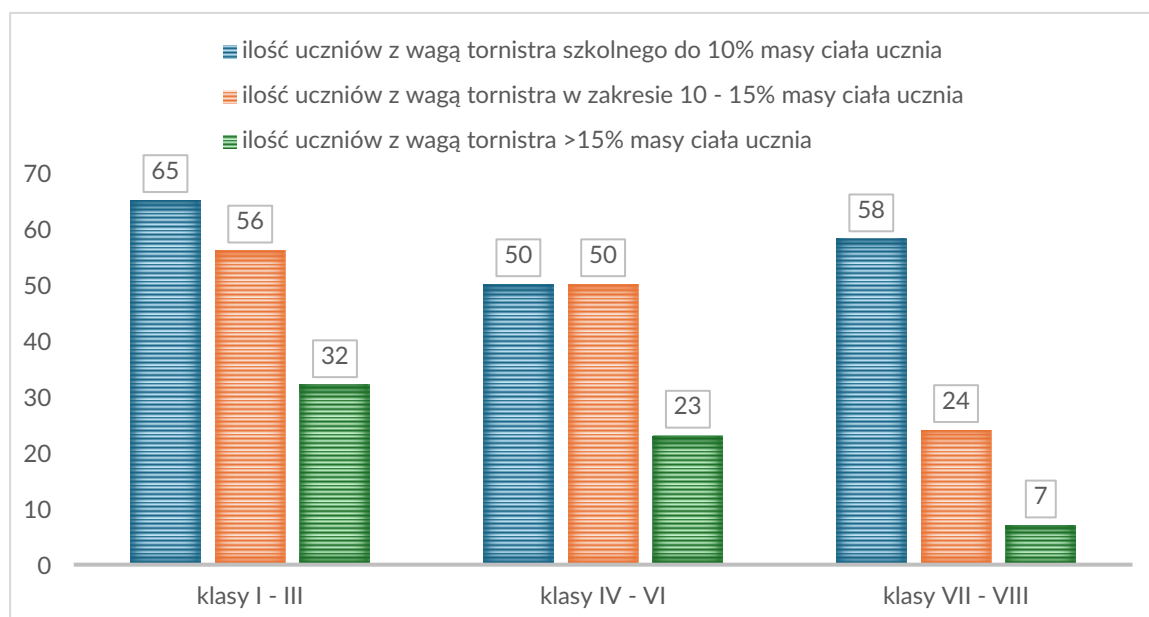
szkoły realizują zapis § 4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach. Zgodnie z nim, w pomieszczeniach szkoły lub placówki powinna zostać zapewniona uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych. We wszystkich skontrolowanych placówkach była zapewniona możliwość pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych w szafkach uczniowskich lub innych wyznaczonych miejscach w salach lekcyjnych. Nie stwierdzono uchybień w/w zakresie.

W placówkach poddano ocenie higienę procesów nauczania – rozkład zajęć dydaktyczno-wychowawczych powinien uwzględniać potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, zróżnicowania zajęć w każdym dniu a także uwzględniać możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia. Zgodnie z wytycznymi oceniano, czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami jest nie większa niż 1 godzina oraz czy różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od 1 godziny. Oceniano czy plan uwzględnia w każdym dniu zajęcia z elementami ruchu i czy lekcje z przedmiotów wymagających wzmożonego wysiłku umysłowego nie znajdowały się na pierwszych i ostatnich godzinach. Prawidłowo skonstruowany rozkład zajęć lekcyjnych wpływa na zdrowie oraz możliwości psychofizyczne dzieci i młodzieży, a w związku z tym na prawidłowy proces uczenia się i osiągnięte wyniki w nauce. W ramach bieżącego nadzoru placówek oświatowych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie planowania rozkładu zajęć lekcyjnych.

6.5. DZIAŁANIA KONTROLNE NA RZECZ ELIMINACJI RYZYKA ROZWOJU WAD POSTAWY

W 2025 r. przeprowadzono pomiary dotyczące obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w 3 Szkołach Podstawowych na terenie powiatu przemyskiego. Badania objęły 26 oddziałów, łącznie 365 uczniów. 173 uczniów posiadało plecaki o wartości do 10 % ich masy ciała, co stanowi 47,3 % z ogółu zważonych. 130 uczniów posiadało tornistry o wartości pomiędzy 10 – 15 % wagi swojego ciała, co daje 35,6 % z ogółu

zważonych tornistrów. Natomiast plecaki 62 uczniów przekraczały dopuszczalną wysoką normę 15 % masy ciała, co daje 16,9 % z ogółu zważonych. Obserwuje się znaczną poprawę w stosunku do lat ubiegłych, ale nadal pomimo stworzenia w szkołach warunków do pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych, uczniowie noszą ciężkie plecaki, co niekorzystnie wpływa na ich zdrowie i samopoczucie.

Wykres 15. Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych

6.6. WARUNKI DO PROWADZENIA ZAJĘĆ WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży w szkołach, kontrolami objęto również warunki sanitarno-higieniczne prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Ocenie poddano posiadaną przez placówkę infrastrukturę sportową oraz stan sanitarno-techniczny zaplecza sportowego. Na podstawie kontroli przeprowadzonych w 2025 r. ustalono, że w 7 placówkach uczniowie mogli korzystać z pełnej infrastruktury sportowej, tj. szkolnego zespołu sportowego wraz z boiskiem, w skład którego wchodzi jedna lub dwie sale sportowe oraz pomieszczenia pomocnicze, tj. szatnie, natryskownie, ustępy, przechowalnie sprzętu sportowego, gabinet wychowania fizycznego – pokój nauczycieli. Szkolny zespół sportowy bez boiska posiada 3 placówki. Pozostałe skontrolowane placówki posiadają zaplecze

sportowe w postaci boiska oraz sali zastępczej lub samej sali gimnastycznej. Ponadto placówki oświatowe posiadają własne place zabaw. W skontrolowanych szkołach odnotowano, że w 3 placówkach prowadzi się zajęcia z wychowania fizycznego na korytarzach szkolnych. Ponadto 1 placówka prowadzi zajęcia w ramach wychowania fizycznego poza placówką.

Podczas przeprowadzanych kontroli oceniano również stopień korzystania przez uczniów z natrysków po zajęciach sportowych. Pomimo możliwości korzystania z natrysków, nie korzysta się z natrysków w szkołach.

6.7. WARUNKI SANITARNE ZORGANIZOWANYCH FORM WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

Na terenie powiatu przemyskiego, zimowy oraz letni wypoczynek dzieci i młodzieży został skontrolowany przez pracowników Oddziału Higieny Dzieci i Młodzieży.

Wszystkie turnusy wypoczynkowe zostały zgłoszone przez organizatorów do elektronicznej bazy wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej.

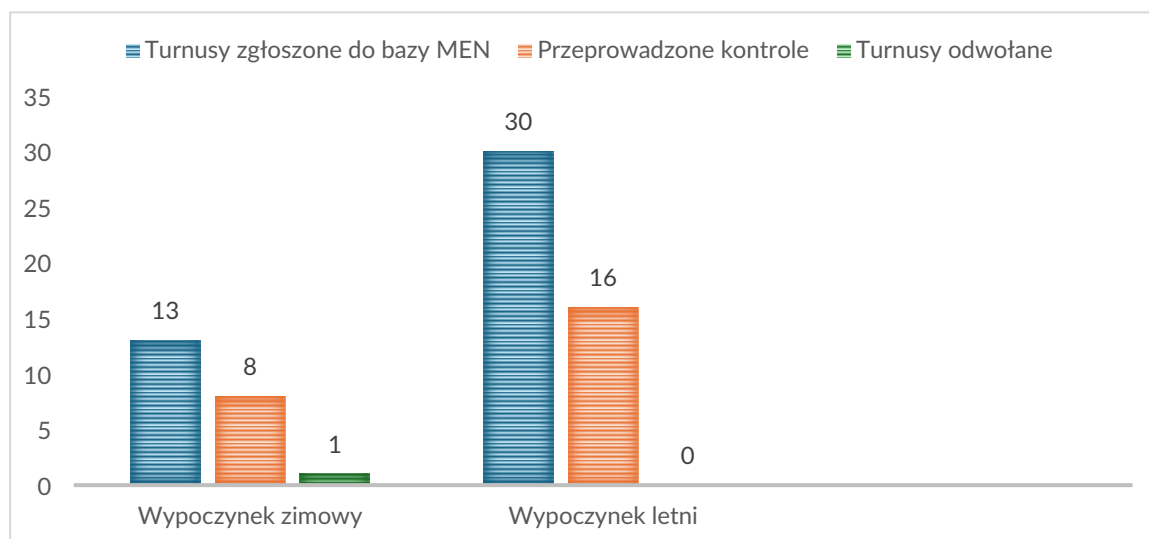
Przeprowadzono 8 kontroli zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży z 13 turnusów zgłoszonych do elektronicznej bazy MEN. 1 turnus odwołano. Wypoczynek zimowy zorganizowany głównie w formie półkolonii i kolonii w obiekcie hotelowym oraz obiekcie okazjonalnie wykorzystywanym do wypoczynku. W skontrolowanych turnusach uczestniczyło łącznie 267 dzieci.

Podczas zimowej akcji nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanych obiektach. Podczas kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie zasad opracowanych i wdrożonych wytycznych wydanych przez GIS i MEN, zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne, przestrzeganie procedur higienicznych opracowanych przez organizatorów wypoczynku.

Letni wypoczynek został skontrolowany w 9 placówkach, przeprowadzono 16 kontroli spośród 30 turnusów zgłoszonych do elektronicznej bazy MEN. W kontrolowanych turnusach wypoczynku letniego uczestniczyło 591 dzieci i młodzieży w wieku 7-19 lat.

Organizatorzy wypoczynku zadbali o bezpieczeństwo i aktywne spędzanie czasu wolnego przestrzegając wytycznych zalecanych przez Ministerstwo Edukacji i Sportu

oraz Państwową Inspekcję Sanitarną, która na bieżąco kontrolowała przestrzeganie procedur sanitarnych. Nie stwierdzono uchybień.

Wykres 16. Wypoczynek zimowy i letni w 2025 r. na terenie powiatu przemyskiego

6.8. ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE

Na terenie powiatu znajdują się 3 żłobki. W 2025 r. przeprowadzono ocenę stanu sanitarnego w 1 placówce. Stwierdzono nieprawidłowości dotyczące braku przeszkolenia personelu w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

7. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA NA TERENIE POWIATU PRZEMYSKIEGO W ROKU 2025

Działania podejmowane w 2025 roku przez Powiatową Stację Sanitarно-Epidemiologiczną w Przemyśle wynikały z założeń Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025, Krajowego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV na lata 2022–2026 oraz sytuacji epidemiologicznej Miasta Przemyśla.

Podejmowane działania w 2025 roku przez Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia skierowane były do dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym, ich rodziców i opiekunów, jak również do nauczycieli, wychowawców oraz społeczności lokalnej

zamieszkującej teren Miasta Przemyśla. Miały one na celu promować zdrowy styl życia oraz poszerzać odpowiedzialność za zdrowie własne i swoich najbliższych. Działania podejmowane były przy współpracy różnych instytucji państwowych, samorządowych oraz podmiotów niepublicznych. Na terenie powiatu przemyskiego w placówkach oświatowych realizowano programy edukacyjne:

7.1. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM „TRZYMAJ FORMĘ”

Program propagujący zdrowy styl życia, promujący zdrowe odżywianie oraz aktywność fizyczną. Początkiem roku 2025 koordynator powiatowy w PSSE w Przemyśle zaprosił Dyrektorów szkół oraz koordynatorów szkolnych do udziału i realizacji XVIII edycji programu wśród młodzieży szkolnej. Celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Działania podejmowane podczas realizacji programu zmierzały do zwiększenia świadomości uczestników programu dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. W ramach realizacji programu w szkołach odbywały się konkursy wiedzy o zdrowym stylu życia „Trzymaj Formę”.

W roku szkolnym 2024/2025 do programu przystąpiło 13 szkół podstawowych, a edukacją objęto 946 dzieci. Wszystkie działania podejmowane w ramach projektu „Trzymaj formę” w szkołach cieszyły się dużym zaangażowaniem wśród uczniów, którzy zainteresowaniem i pasją łączyli zabawę i sport w dążeniu do osiągnięcia zamierzonego celu.

7.2. PROGRAM „SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE?”

Program dedykowany do najmłodszej grupy dzieci. W tym okresie rozwojowym kształtują się u maluchów zachowania dotyczące zdrowia i dlatego też, ważnym elementem wychowania jest edukacja w zakresie prawidłowego odżywiania. Program realizowany był w 7 przedszkolach na terenie powiatu przemyskiego, edukacją objęto 148 dzieci, 7 rodziców/opiekunów oraz 12 nauczycieli. Dzieci bardzo chętnie brały

udział w zajęciach praktycznych i teoretycznych, zarówno w grupie rówieśniczej jak i indywidualnie w przedszkolach. W programie uwzględniono integrację całego środowiska biorącego udział w rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym, dzieci uczą się jak być świadomym konsumentem, kształtują się u nich postawy determinujące zachowania zdrowotne. Program propaguje zdrowy styl życia.

7.3. PROGRAM „BIEG PO ZDROWIE”

To już VII edycja programu realizowanego w szkołach podstawowych. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów. Grupa, do której skierowany jest program, to dzieci klas IV i ich rodzice. Edukacją objęto 95 dzieci, 9 rodziców/opiekunów oraz 7 nauczycieli. Program w opinii koordynatorów szkolnych jest dobrze przygotowany merytorycznie.

7.4. PROGRAM „CZyste Powietrze wokół nas”

Adresowany do przedszkolaków, ich rodziców/ opiekunów. Głównym celem programu jest edukacja w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi. W roku szkolnym 2024/25 realizowany był w 2 przedszkolach (edukacją objęto 66 dzieci oraz 4 nauczycieli). Program został oceniony przez nauczycieli jako wartościowy i praktyczny, przyczynił się do zwiększenia wiedzy dzieci na temat codziennych nawyków zdrowotnych, dzieci potrafią rozpoznać, co jest dobre dla ich zdrowia, a co im szkodzi. Wszyscy koordynatorzy przedszkolni zdecydowali się wziąć udział w realizacji programu w bieżącym roku szkolnym.

7.5. PROFILAKTYKA ZDROWIA PSYCHICZNEGO

W październiku 2025 roku w Muzeum Ziemi Przemyskiej Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Przemyśle zorganizowała konferencję warsztatową pn.: „Przemysłana obecność. Zdrowie psychiczne młodych w kontekście relacji

rówieśniczych". Konferencję zorganizowano przy współpracy z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną w Przemyślu. Celem wydarzenia było przedstawienie odbiorcom jak relacje w grupie między dziećmi, młodzieżą wpływają na ich zdrowie psychiczne oraz jakie są źródła stresu, a także zrozumienie jak funkcjonuje dziecko w grupie. Konferencja dedykowana była pedagogom i psychologom szkolnym, asystentom rodziny oraz wychowawcom domów dziecka - łącznie uczestniczyło w niej 220 osób. Wykłady zostały wygłoszone przez: prof. dr hab. n. med. Janinę Jońko-Ochojską ze Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, dr hab., prof. UJ Katarzynę Stasiuk z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Karolinę Pondo psycholog z Fundacji na rzecz Profilaktyki Społecznej PRO-FIL w Rzeszowie. Na podsumowanie odbyła się debata z udziałem młodzieży z przemyskich szkół ponadpodstawowych, którą poprowadziła psycholog Joanna Markin z Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Przemyślu. Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród pedagogów i psychologów.

Ponadto PSSE w Przemyślu została zaproszona do współorganizacji konkursu plastycznego dla szkół podstawowych z terenu powiatu przemyskiego pt.: „W głowie się nie mieści- malujemy emocje”. Do konkursu przystąpiło 5 szkół podstawowych, z których łącznie zgłoszono 32 prace plastyczne. Nagrody zostały ufundowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyślu oraz Dyrektora Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego w Żurawicy.

7.6. PROGRAM „ZAWSZE RAZEM”

Realizowany jest w szkołach podstawowych w klasach od I–III. Głównym celem programu jest kształtowanie u dzieci właściwych postaw wobec słabszych rówieśników, unikanie zachowań ryzykownych oraz nauka podejmowania zdrowych wyborów. Program był realizowany w 5 szkołach podstawowych na terenie powiatu przemyskiego, edukacją objęto 56 uczniów, 22 rodziców oraz 6 nauczycieli. Wzbogaceniem programu było ogłoszenie wojewódzkiego konkursu plastycznego pt.: „Zawsze razem” dla dzieci klas I-III szkół podstawowych.

7.7. PROGRAM „ZAPOBIEGANIE HIV/AIDS I CHOROBYM PRZENOSZONYM DROGĄ PŁCIOWĄ”

Celem programu jest kształtowanie zachowań i odpowiedzialności za własne zdrowie. Program skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych, realizowany na terenie powiatu w 1 szkole, w której objęto edukacją 19 uczniów.

7.8. PROGRAM „ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ”

Program dotyczy profilaktyki używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki i dopalacze), adresowany jest do młodzieży szkół ponadpodstawowych. Celem jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Głównym celem programu jest uświadomienie młodemu pokoleniu jak ważnymi wartościami w życiu człowieka są rodzina i miłość. Natomiast zdrowie i wolność są rozumiane jako elementy sprzyjające odpowiedzialnej miłości oraz zdrowiu i prawidłowemu rozwojowi kolejnego pokolenia. Działaniami edukacyjnymi objęto 29 uczniów. Program realizowany w 1 szkole ponadpodstawowej w gminie Dubiecko.

7.9. PROGRAM „ZNAMIĘ. ZNAM. JE!”

Program edukacyjny z zakresu profilaktyki czerniaka skóry. Bardzo dobrze przygotowany merytorycznie. W ramach programu dostępne są materiały pomocnicze dla młodzieży i nauczycieli. Program adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Zrealizowany został w 1 szkole na terenie gminy Dubiecko, edukacją objęto 19 uczniów.

7.10. PROGRAM „WYŚCIG DO ZDROWIA”

W 2025 roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Przemyśle rozpoczęła projekt „Wyścig do zdrowia”, którego celem jest zapobieganie otyłości u dzieci poprzez kształtowanie zdrowych nawyków. Kampania skierowana jest do przedszkolaków z terenu powiatu przemyskiego.

Nietypowym rozwiązaniem stosowanym podczas prowadzenia zajęć w ramach projektu jest wykorzystanie wielkoformatowej gry planszowej. Uczestnicy wcielają się w „żywe pionki” i wykonują różne zadania ruchowe. Gra cieszy się dużym zainteresowaniem dzieci, które chętnie biorą udział w zabawie. Zajęcia przeprowadzono wśród 31 przedszkolaków.

8. AKCJE, KAMPANIE I INNE PRZEDSIĘWZIĘCIA PROZDROWOTNE

8.1. PROFILAKTYKA CHOROÓB ZAKAŹNYCH „SZCZEPIMY SIĘ” – JESIEŃ BEZ INFEKCJI

Istotnym elementem działań prowadzonych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Przemyśle była kampania „Szczepimy się”, mająca na celu uświadamiać, informować i rozwiać wszelkie wątpliwości na temat szczepień ochronnych dzieci i młodzieży i programu szczepień ochronnych obowiązującego w 2025 r. W tym celu zostały zorganizowane:

- 1 spotkanie edukacyjne dla 33 uczniów w Zespole Szkół w Nienadowej
- 1 spotkanie w Zespole Szkół w Nehrybce w którym uczestniczyło 65 uczniów i 3 nauczycieli.

Ponadto pracownicy oddziału OZiPZ przekazywali informacje na temat szczepień w palcówkach oświatowych, na terenie powiatu przemyskiego, przedstawiając w jakich miejscach/punktach można skorzystać ze szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych.

8.2. AKCJA „MYJĘ RĘCE, BO WIEM WIĘCEJ”

Akcja edukacyjna rozpropagowana na terenie placówek oświatowych dla najmłodszych grup dzieci w przedszkolach, szkołach podstawowych klas I-IV. Prowadzone działania dotyczyły znaczenia higieny osobistej ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowego mycia rąk. Przedstawiciel PSSE w Przemyśle prowadził działania edukacyjne wśród dzieci 1 placówki oświatowej. W trakcie zajęć dzieci uczyły się w jaki sposób prawidłowo dbać o higienę osobistą i higienę mycia rąk. W zajęciach uczestniczyło 15 dzieci.

8.3. AKCJA „PROBLEM WAGI CIĘŻKIEJ”

Wraz z rozpoczęciem roku szkolnego 2024/2025 Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Przemyślu przystąpiła do IV edycji kampanii „Problem wagi ciężkiej”. Pracownicy PSSE pomiary obciążenia uczniów ciężarem tornistrów przeprowadzili w dwóch szkołach, wśród 262 uczniów. Zaobserwowano, że dzieci z klas nauczania wczesnoszkolnego miały przeciążone plecaki co było spowodowane tym, że oprócz książek noszą plastikowe śniadaniówki, często po dwa napoje, nierzadko zabawki i inne niepotrzebne w szkole rzeczy osobiste. Przeprowadzono 2 pogadanki, w trakcie których uświadamiano dzieciom, co powinno się znaleźć w plecaku ucznia. Przedstawiono także prawidłowy sposób zakładania plecaka przez dziecko oraz zwrócono uwagę rodzicom, jakie cechy plecaka są istotne, aby dokonać właściwego zakupu. W spotkaniach uczestniczyło 262 uczniów, 14 rodziców oraz 6 nauczycieli.

8.4. PROFILAKTYKA „NOWOTWOROWA # JA JUŻ A TY”

Wśród działań realizowanych corocznie, a skierowanych do lokalnej społeczności naszego powiatu, PSSE w Przemyślu zorganizowała Dni Profilaktyki Onkologicznej „Masz haka na raka?”. Akcja prowadzona jest dwutorowo; najpierw prowadzone są spotkania profilaktyczne dla społeczności lokalnych, a następnie wszystkie działania zakończone są finałem w Galerii „Sanowa” podsumowującym całą akcję.

W ramach kampanii „Ja Już A Ty?” odbyły się warsztaty z mieszkańcami powiatu przemyskiego m.in. w Kole Gospodyń Wiejskich w Książkach, skierowane do lokalnej społeczności Gminy Fredropol. Działania prowadzone były przy współpracy Medyczno- Społecznego Centrum Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego w Przemyślu oraz uczelni wyższej Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Przemyślu. Przedstawiono profilaktykę nowotworową raka szyjki macicy, szczepienia przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) oraz profilaktykę nowotworu piersi. Przeprowadzono warsztaty samobadania piersi, omówiono pielęgnację skóry po mastektomii.

Drugie spotkanie z mieszkańcami powiatu odbyło się w Buszkowicach, gmina Żurawica. Omówiono profilaktykę nowotworową wśród kobiet i mężczyzn, wykład wygłosił lekarz specjalista chorób wewnętrznych, kardiolog. Pracownik PSSE omówił profilaktykę zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV), badania oraz szczepienia w tym zakresie.

Jak wynika z potrzeb lokalnych Dni Profilaktyki Onkologicznej „Masz haka na raka” cieszą się ogromnym zainteresowaniem wśród lokalnego społeczeństwa, w związku z tym kampania będzie kontynuowana w najbliższych latach.

8.5. BEZPIECZNY WYPOCZYNEK DZIECI I MŁÓDZIEŻY- BEZPIECZNE WAKACJE, BEZPIECZNE FERIE

PSSE w Przemyśle wzorem lat ubiegłych realizowała we współpracy z Komendą Miejską Policji w Przemyśle akcję Bezpieczne wakacje, Bezpieczne ferie, których celem było zmniejszenie liczby wypadków, zachorowań i zakażeń u dzieci i młodzieży wypoczywającej na terenie powiatu przemyskiego.

W czerwcu 2025 roku zorganizowano webinar dla organizatorów wypoczynku letniego. Szkolenie dotyczyło „Organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży- aspekt prawny, odpowiedzialność kadry opiekuńczej za bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w trakcie wypoczynku i podróży, bezpieczeństwo w blokach żywieniowych, przygotowanie obiektów do świadczenia usług wypoczynku dla dzieci i młodzieży pod względem sanitarnym i jakości wody”.

W ramach akcji bezpieczne wakacje w miesiącach: czerwiec, lipiec i sierpień 2025 r. zorganizowano 7 spotkań profilaktycznych dla ponad 302 uczestników letniego wypoczynku. Przeprowadzono pogadanki na temat bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych. Tematem przewodnim był bezpieczny wypoczynek nad wodą, w górach, lesie, parku i na plaży. Zwrócono uwagę na promieniowanie UV i na stosowanie filtrów przeciwsłonecznych, które chronią przed czerniakiem skóry. Dla młodzieży starszej przeprowadzono pogadanki na temat uzależnień od tytoniu, e-papierosów, energetyków, alkoholu i

środków psychoaktywnych. Istotnym elementem w edukacji było zwrócenie uwagi na przestrzeganie zasad higieny osobistej i mycia rąk.

W ramach Akcji Lato, pracownicy PSSE w Przemysłu uczestniczyli w akcjach plenerowych organizowanych podczas imprez lokalnych m.in: Dożynki w Krównikach, Święto Pieroga w Ostrowie, czy w Pikniku Rodzinnym w Krzywczu. W trakcie trwania wyżej wymienionych wydarzeń pracownicy udzielali informacji na temat: szczepień ochronnych, profilaktyki zatruc grzybami, zatruc pokarmowych oraz zasad higieny i bezpieczeństwa żywności podczas upałów.

BEZPIECZNE FERIE – podczas ferii zimowych pracownicy PSSE w Przemysłu zorganizowali 1 spotkanie edukacyjne dla młodzieży przebywającej w Zamku Krasieczyn na temat napojów energetyzujących oraz e- papierosów.

8.6. KAMPANIA „RZUĆ PALENIE RAZEM Z NAMI”

W ramach ogólnopolskiej kampanii „Rzuć palenie razem z nami”, zorganizowano w listopadzie XVI Powiatowy Przegląd Małych Form Teatralnych pt.: „Porozmawiajmy o uzależnieniach”. Przedsięwzięcie to skierowane było do uczniów klas VII i VIII oraz szkół ponadpodstawowych. Celem Przeglądu była popularyzacja twórczej aktywizacji i edukacji młodzieży w zakresie uzależnień. Wykorzystanie takiej formy przekazu jest bardziej efektywne niż prelekcja czy wykład. Daje szansę młodym ludziom na wyrażenie tego, co uważają za ważne i warte uwagi aby pokazać w jaki sposób postrzegają problem uzależnień. Patronat nad Przeglądem objął Prezydent Miasta Przemysła, Starosta Powiatu Przemyskiego oraz tygodnik Życie Podkarpackie. W bieżącym roku szkolnym do konkursu zgłosiły się 3 placówki oświatowe: dwie szkoły z powiatu przemyskiego – Szkoła Podstawowa w Krasieczynie i Zespół Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Orłach oraz jedna szkoła z terenu miasta Przemysła. Komisja konkursowa oceniła 3 spektakle i wyłoniła laureatów.

I miejsce zajęło Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Przemysłu pt. „W poszukiwaniu szczęścia”, szkoła reprezentowała powiat przemyski w eliminacjach wojewódzkich w Rzeszowie, na którym zdobyła pierwsze miejsce. Jest to ogromny

sukces przemyskiej szkoły średniej, ponieważ do tej pory żadna placówka edukacyjna z Przemyśla nie zdobyła tak wysokiego miejsca.

XVI Powiatowy Przegląd Małych Form Teatralnych Konkurs odbył się 31 października 2025 r. w Centrum Kulturalnym w Przemyślu. Nagrody zostały ufundowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyślu, Prezydenta Miasta Przemyśla i Starostę Powiatu Przemyskiego. Relację z wydarzenia umieszczono w mediach społecznościowych PSSE Przemyśl oraz w tygodniku Życie Podkarpackie, który umieścił dwa artykuły w lokalnej prasie.

W ramach akcji „Rzuć palenie razem z nami” podsumowano po raz kolejny konkurs plastyczny pt. „Bezpieczne wakacje”, organizowany przez Komendę Miejską Policji w Przemyślu. Do konkursu zgłoszono 200 prac plastycznych o tematyce: bezpiecznego wypoczynku, uzależnieniach oraz aktywnym spędzaniu czasu wolnego. Prace zgłoszono ze szkół podstawowych z powiatu przemyskiego i miasta Przemyśla.

Najlepsze prace zostały nagrodzone m.in. przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyślu w Przemyślu.

W ramach edukacji pro-zdrowotnej prowadzono 5 spotkań edukacyjnych z młodzieżą w szkołach podstawowych na temat energetyków i e-papierosów. Zasięgiem objęto 151 osób.

9. PROGRAMY LOKALNE

9.1. PROGRAM „NIE PAL PRZY MNIE PROSZĘ”

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych, którego celem jest kształtowanie u najmłodszych postawy odpowiedzialności za własne zdrowie i umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni w ich obecności palą. Dzieci dowiadują się, że nie tylko czynne, ale i bierne palenie jest szkodliwe dla zdrowia. Przyjęte w programie założenia, cele, przekazywane treści i metody ich realizacji sprzyjały wzmocnieniu w uczniach zachowań i umiejętności asertywnego radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu. Zajęcia realizowano zgodnie ze scenariuszami, stosując aktywne metody pracy z uczniami.

Program na terenie powiatu przemyskiego realizowany był w 2 szkołach podstawowych. Edukacją objęto 43 uczniów oraz 30 rodziców/opiekunów dzieci.

9.2. PROGRAM „ZNAJDŹ WŁAŚCIWE ROZWIĄZANIE”

Program edukacji antytytoniowej skierowany do uczniów starszych klas szkół podstawowych. Celem programu jest zapobieganie paleniu papierosów przez młodzież oraz opóźnienie inicjacji tytoniowej, zwiększenie wiedzy o szkodliwości biernej i czynnej ekspozycji na dym tytoniowy, kształtowanie postaw asertywnych i umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Realizacja programu w tej grupie wiekowej jest bardzo ważna, ponieważ w tym okresie gwałtownie wzrasta liczba młodzieży eksperymentującej z papierosami. W roku szkolnym 2024/2025 do programu przystąpiło 6 szkół podstawowych z terenu powiatu przemyskiego, a edukacją objęto 124 uczniów i 15 rodziców/ opiekunów dzieci.

Efektem zrealizowanego programu było wypracowanie u uczniów postawy prozdrowotnej, zdolności zachowań asertywnych i radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

9.3. PROGRAM „KLESZCZ MAŁY CZY DUŻY NIC DOBREGO NIE WRÓŻY”

Program edukacyjny dotyczący zapobiegania chorobom przenoszonym przez kleszcze na człowieka.

Celem głównym programu jest zmniejszenie liczby zachorowań na choroby przenoszone przez kleszcze na człowieka, wyedukowanie młodzieży w zakresie profilaktyki chorób wywoływanych przez kleszcze oraz promowanie skutecznych metod profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu (szczepienia profilaktyczne), a także boreliozy (stosowanie repelentów, odpowiedniego ubioru, etc.). Program realizowany na terenie Gminy Krasieczyn w szkołach podstawowych. Edukacją objęto 245 uczniów.

9.4. PROFILAKTYKA WŚCIEKLIZNY

W związku ze stwierdzeniem wystąpienia wścieklizny na terenie gminy Medyka oraz w gminie Fredropol zorganizowano w tych gminach i szkołach spotkania edukacyjne z

pracownikiem PSSE w Przemyśle i lekarzem weterynarii dla młodzieży oraz lokalnej społeczności nt.: zasad profilaktyki wścieklizny. Edukacją objęto 172 osoby. Każdy z uczestników spotkania otrzymał ulotki tematyczne do przekazania rodzicom/opiekunom w domu.

9.5. KAMPANIA „KRZTUSIEC”

W ramach dwóch w/w kampanii edukacyjnych zostały przekazane do POZ z terenu powiatu przemyskiego materiały edukacyjne w formie elektronicznej i papierowej tj.: plakaty i ulotki. Materiały zostały odebrane przez pielęgniarki z 14 POZ.

9.6. KOMUNIKACJA SPOŁECZNOŚCIOWA

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Przemyśle, od kilku lat informuje społeczność lokalną w powiecie przemyskim o bieżącej sytuacji epidemiologicznej oraz sprawach bieżących na stronie internetowej www.gov.pl/web/psse-przemysl oraz w mediach społecznościowych, tj. swoim profilu na Facebooku i Instagramie. W 2025 roku tematyka udostępnianych informacji dotyczyła prowadzonych działań profilaktyczno-edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży i lokalnej społeczności oraz akcji profilaktycznych prowadzonych przez Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.

10. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Cele sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma charakter zapobiegawczy i pozwala na wyegzekwowanie wymogów higieniczno-zdrowotnych oraz higieny środowiska na różnych etapach realizacji przedsięwzięć/inwestycji, opiniowania usytuowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, uzgodnień rozwiązań projektowych, a także odbiorów końcowych obiektu, co w następstwie ma ogromne znaczenie w zakresie oddziaływania środowiska na zdrowie publiczne.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2025 roku skupiała się przede wszystkim na:

- uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych;
- wydawaniu opinii wynikających z innych przepisów niż prawo budowlane, np. prawo oświatowe, ustawa nad dziećmi do lat 3;
- wydawaniu opinii dotyczących spełnienia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą oraz dla nadzoru farmaceutycznego;
- wydawaniu opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko;
- opiniowaniu projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
- uzgadnianiu zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko;
- opiniowaniu w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- wydawaniu ocen higienicznych dotyczących zapewnienia odpowiednich warunków higienicznych na etapie przystosowania obiektów pod proponowaną funkcję;
- udzielaniu konsultacji ustnych i telefonicznych, dotyczących głównie zapewnienia odpowiednich wymogów higieniczno-zdrowotnych na etapie rozwiązań projektowych oraz na etapie przeprowadzania bieżących remontów w obiektach budowlanych.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny – dane liczbowe

W roku 2025, na terenie powiatu, przeprowadzono łącznie **55** kontroli i oględzin. W ramach dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych wynikającego z art. 56 Prawa budowlanego, zajęto **62** stanowiska, w tym wydano **25** opinii. Wydano **8** stanowisk w zakresie spełnienia wymagań higieniczno-sanitarnych obiektów, wynikających z innych przepisów niż Prawo Budowlane, w tym **5** decyzji oraz **1** zaświadczenie. Wydawano **1** opinię dotyczącą spełnienia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność

lecniczą. Zajęto **20** stanowisk w zakresie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym wydano **14** opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wydano **6** opinii dla planów ogólnych Gmin, **1** opinię dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz **1** opinię dla projektu Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Przemyśl. Wydano **4** uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko dla planów ogólnych miast i gmin. Wydano **1** opinię w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Zajęto **890** stanowisk w zakresie uzgadniania projektów decyzji o warunkach zabudowy/lokalizacji inwestycji celu publicznego, w tym wydano **76** postanowień. Uzgodniono **1** dokumentację projektową dotyczącą zagospodarowania terenu inwestycji.

Dla zapewnienia odpowiednich warunków higienicznych na etapie przystosowania obiektów pod proponowaną funkcję wydano 21 ocen higienicznych obiektów m.in. salonów kosmetycznych, fryzjerskich, lokali gastronomicznych, punktów sprzedaży artykułów spożywczych.

11. PODSUMOWANIE

Stan sanitarny, w skontrolowanych 19 podmiotach leczniczych, zarówno otwartej jak i zamkniętej opieki zdrowotnej, w roku 2025 - w zdecydowanej większości był oceniony jako dobry. W podmiotach, w których stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia zostały wydane decyzje administracyjne i zalecenia pokontrolne nakazujące poprawę stanu sanitarno-higienicznego. Łącznie wydano 1 decyzję nakazową i w 8 podmiotach wydano zalecenia pokontrolne.

W roku 2025 stan zaszczepienia dzieci i młodzieży do 19 r.ż. utrzymywał się na tym samym poziomie co w roku poprzednim. W dalszym ciągu wzrasta odsetek osób zgłaszanych jako uchylające się od obowiązkowych szczepień ochronnych. Zostało to potwierdzone w trakcie kontroli kart uodpornienia przeprowadzonej w II kwartale 2025 roku, kiedy analizie poddanych zostało **8 060** kart uodpornienia. Dane te

zweryfikowano na koniec roku, w II etapie kontroli podczas weryfikacji kart uodpornienia (**638 kart**) dzieci, które nie zostały zaszczepione zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.

W ciągu ubiegłego roku wystosowano **4** upomnienia zawierające wezwania do wykonania obowiązku szczepień z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę egzekucji administracyjnej oraz **18** wniosków o wszczęcie egzekucji administracyjnej wraz z tytułami wykonawczymi. Natomiast w wyniku podejmowanych przez PPIS w Przemyśle tzw. „działań miękkich” wystosowano **20** wezwań do stawieństwa w PSSE w Przemyśle celem złożenia wyjaśnień co do przyczyn nieszczepienia dziecka, poinformowano rodziców/opiekunów prawnych o korzyściach wynikających ze szczepień oraz o skutkach zdrowotnych, a także prawnych przy uchyłaniu się od tego obowiązku. W wyniku podjętych działań zostało zaszczepionych **19** dzieci z terenu powiatu przemyskiego.

Analizując sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych na terenie powiatu przemyskiego w 2025 roku, w porównaniu do roku 2024 można zauważyć wzrost liczby zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A, wirusowe zapalenie wątroby typu B i C, wirusowe zakażenia jelitowe, bakteryjne zakażenia jelitowe, salmonellozę, boreliozę, ospę wietrzną, grypę, zakażenia RSV, legionellę. Na tym samym poziomie utrzymywały się zachorowania na gruźlicę, Covid-19, choroby przenoszone drogą płciową oraz ilość szczepień poekspozycyjnych p/wścieklicznie. Z zakresu higieny żywności i żywienia na terenie powiatu przemyskiego nie odnotowano żadnych istotnych zdarzeń, które stanowiłyby realne zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi pod względem sanitarnym. Sukcesywnie prowadzone kontrole skutecznie identyfikowały zagrożenia i je eliminowały przy pomocy dostępnych działań administracyjno – represyjnych. Główną przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było niezachowanie należytego stanu sanitarno-technicznego powierzchni ścian, sufitów, podłóg oraz braku prowadzonych na bieżąco zapisów wynikających z Dobrej Praktyki Higienicznej i systemu HACCP.

Ciągłe dbanie o życie i zdrowie ludzi realizowane jest również poprzez pobór prób żywności. Pobrane i przebadane próby w ramach urzędowej kontroli żywności

i monitoringu, potwierdzają wysoką jakość produktów wytwarzanych zarówno przez lokalnych wytwórców jak również wytwórców z innych powiatów i województw. Kontynuowane są działania w edukacyjne mające na celu zwiększanie świadomości pracowników gastronomii, w szczególności w okresie letnim. Promuje się zdrowy styl życia jak również racjonalne żywienie. Ma to szczególne znaczenie w przypadku żywienia zbiorowego zarówno otwartego (restauracje, bary małej gastronomii) jak również zamkniętego (przedszkola, szkoły, DPS-y szpital).

Ogólny stan sanitarno-porządkowy obiektów użyteczności publicznej, będących pod nadzorem tutejszego Inspektora Sanitarnego, ocenia się jako dobry. W 2025r w 12 wodociągach jakość wody nie spełniała wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z uwagi na przekroczenia parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych. Skuteczne działania naprawcze producentów wody doprowadziły wodę do parametrów akceptowalnych, jednak jeden wodociąg na koniec roku posiadał wodę, która nie spełniała wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu prowadził nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej pod kątem obecności bakterii *Legionella* sp. w budynkach zamieszkania zbiorowego, podmiotach wykonujących działalność leczniczą. W 2025 roku zdarzały się punktowe skażenia sieci ciepłej wody użytkowej, co wskazuje na konieczność wykonywania oznaczeń bakterii *Legionella* Sp. w ww. grupie obiektów. Wydane przez PPIS w Przemyślu decyzje zobowiązały właścicieli/zarządców nadzorowanych obiektów do podjęcia natychmiastowych działań naprawczych celem doprowadzenia wody do jakości odpowiadającej wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Podczas kontroli placówek oświatowo-wychowawczych zwracano szczególną uwagę na przestrzeganie stosowania się do zaleceń MEN, sprawdzano posiadanie przez personel aktualnej dokumentacji zdrowotnej, mikroklimat pomieszczeń, stan techniczny sprzętów, dostępność środków czystościowo - higienicznych, zapewnienie dostatecznej ilości urządzeń sanitarnych, w tym dostęp do bieżącej ciepłej wody, bieżącą czystość pomieszczeń, stan czystości terenu wokół placówki.

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny budynków, w których funkcjonują szkoły publiczne w większości określa się jako dobry. Sanitariaty uczniowskie wyposażone są w urządzenia sanitarne, bieżącą ciepłą i zimną wodę oraz środki konieczne do utrzymania higieny osobistej dzieci. W większości placówek meble szkolne są oznakowane, prawidłowo zestawione i dostosowane do wymogów ergonomii. Większość skontrolowanych szkół posiada warunki do prowadzenia zajęć wychowania

fizycznego, tj. sale gimnastyczne, sale zastępcze lub boiska sportowe. We wszystkich placówkach uczniowie mają możliwość pozostawienia książek i przyborów szkolnych. Są to szafki uczniowskie lub inne wyznaczone miejsca w sali lekcyjnej. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie planowania rozkładu zajęć uczniów. Działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego mają charakter profilaktyczny, zmierzający do ochrony zdrowia ludzi przebywających w obszarze i sąsiedztwie planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych. Kontrolowano przestrzeganie wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesach planowania, projektowania i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych. Przy wydawaniu opinii dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko uwzględniano zachowanie bezpieczeństwa zdrowotnego i zachowanie właściwych warunków życia ludzi znajdujących się w ich sąsiedztwie.

Udzielano ponadto wielu konsultacji i informacji w zakresie wymagań sanitarno-higienicznych, głównie w sprawach dotyczących adaptacji obiektów na działalność usługową związaną z produkcją i obrotem żywnością, placówek oświatowych, placówek świadczących usługi medyczne - gabinety specjalistyczne, przychodnie oraz dotyczących zakładów fryzjerskich i kosmetycznych.

Działania z zakresu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia kierowane są między innymi do rodziców i opiekunów, dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów, nauczycieli, wychowawców oraz pedagogów szkolnych, studentów, seniorów, pracowników ochrony zdrowia, przedstawicieli samorządów lokalnych, policjantów, strażników miejskich. Realizacja działań, przedsięwzięć prozdrowotnych, a także realizowanych projektów była możliwa dzięki współpracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej

z placówkami oświatowymi, władzami samorządowymi, zakładami opieki zdrowotnej oraz organizacjami pozarządowymi i europejskimi.

Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Przemyślu informuje społeczność lokalną o aktualnej sytuacji epidemiologicznej oraz sprawach bieżących na stronie internetowej www.gov.pl/web/psse-przemysl oraz w mediach społecznościowych.

OPRACOWANO:

w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyślu

ul. Mariacka 4

Zespół autorski:

Katarzyna Sura, Kamil Muzyczka,

Jolanta Pruchnik, Grzegorz Sobek,

Malwina Pasek, Alicja Majka, Beata Pisz.